Prof. Świrycki Smoleńsk 13

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

№ Wilno, dnia 27 stycznia 1927 roku. 56.

Treść numeru:

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WILEŃSKA № 25, m. № 3.

-----------ooo § ooo-----------

II.ŻYCIE GOSPODARCZE.-

Parę cyfr, dotyczącvch ekonomiki litewskiej.-

"Dzień Kowieński" Nr.281./zeszłoroczny/. Materjały zaczerpnięte z wydawnictw "Institut International do Commerce",opartych na cyfrach urzędowych litewskich.-

Bank Litewski.-

Gospodarka finansowe Republiki Litewskiej znalazła ostatnio swój wyraz w zwiększeniu obiegu banknotów,nie zrównoważonego zwiększeniem inkasa metalowego.-Oto jak się przedstawiał bilans Emisyjnego Banku Litewskiego:

Tabl. a. Aktywa ; /w tys.litów/

	15 wrześ.1926.	31 paźdz.1926.
Złoto	31,030	31,318
Srebro	5,817	5,324
Dewizy pełnowartościowe . . .	22,388	29,966
Dyskonto i pożyczki	44,514	49,199
Różne	26,725.	28,072
Pasywa:		
Kapitał	12,000	12,000
Banknoty w obiegu	73,296	83,590
Depozyty.	21,597	22,376
Inne pasywa	24,633	26,942

Odsetek metalowego pokrycia w stosunku do obiegu pieniężnego przedstawiał się jak następuje:

Koniec sierpnia 1926 r.	50 %
" września "	48,4%
" października "	43,8 %

Jednakże zwiększona emisja znaków obiegowych miała częściowy ekwiwalent dzięki zakupieniu dewiz pełnowartościowych.-

W rozpatrywanym okresie od 15.XII. do 31.X r.b. pozycja dewiz uległa zwiększeniu około 7,600 tysięcy litów,podczas gdy obieg banknotów wzrósł o około 10,300 tysięcy litów.Wskazane modyfikacje wskazują,że kierownictwo banku państwowego musiało przeciwdziałać brakowi gotówki w kraju przez zwiększenie emisji.-Jest to objawem skądinąd naturalnym i jedynie szybkie tempo zwiększenia nasuwa pewne obawy.Należy zaznaczyć,że obieg pieniężny w Litwie jest wciąż jeszcze niedostateczny i nowe zwiększenia emisji są do przewidzenia.-

Z innych pozycyj bilansu na uwagę zasługuje zwiększenie się o 4,700 tysięcy litów portfelu wekslowego.Jest to pomyślnym objawem i dowodzi zwiększenia aktywności gospodarczej. Objaw ten spowodowany jest ożywieniem po żniwach jesiennych. Stopa dyskonta nie ulegała zmianie i wynosiła 7%.

Dochody budżetowe Litwy.-

Dochody państwowe Litwy nie ulegały w ciągu roku bieżącego fluktuacjom gwałtownym.Jednakże odmienne tendencje zarysowywały się w dochodach celnych i ogólno-budżetowych. O ile pierwsze zdradzały pewną zwyżkę od stycznia do sierpnia r.b. to drugie oscylowały około kwot niższych od cyfr z r. 1924 i 1925 r.- Dadzą o tem pojęcie niżej podane zestawienia:

II. ŻYCIE GOSPODARCZE

[illegible]

L i t e w s k i [illegible]

[illegible] "Dzień Rowieński" Nr.281 [illegible] "Institut International de Commerce", opartych na cyfrach [illegible]

Bank Litewski.

Gospodarka finansowa Republiki Litewskiej znalazła ostatnio swój wyraz w zwiększeniu obiegu banknotów, nie zrównoważonym [illegible] zapasu metalowego. - Oto jak się przedstawiał bilans [illegible] Banku Litewskiego:

	[illegible]	31 paźdz. 1926
Złoto	[illegible]	[illegible]
Srebro	[illegible]	[illegible]
Dewizy pełnowartościowe	[illegible]	[illegible]
Dyskonto i pożyczki	44,514	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

Tablica b.- Dochody celne Litwy w tysiącach litów.-

r. 1924.	przeciętna miesięczna	3.557
r. 1925.	listopad	2.919
"	grudzień	5.063
r. 1926.	styczeń	2.500
"	luty	2.546
"	marzec	3.624
"	kwiecień	3.670
"	maj	3.613
"	czerwiec	4.096
"	lipiec	3.756
"	sierpień	4.203

Tablica c.- Dochody budżetowe Litwy w tys.litów /w tem są zawarte dochody celne/:

r.1924.	przeciętna miesięczna	20.081
1925	"	18.910
1926	styczeń	15.845
"	luty	15.704
"	marzec	19.167
"	kwiecień	17.444
"	maj	14.872
"	czerwiec	19.927
"	lipiec	16.991
"	sierpień	17.853

Jeśli wziąć pod uwagę,że przeciętna miesięczna dochodów budżetowych państwa w roku 1926 winna wynosić 19.578 tysięcy litów - i to już na podstawie zredukowanego budżetu /patrz posiedzenie sejmowe 21 grudnia r.b. referat pos.Bielinisa, - to nawet pierwszy rzut oka na tabl.c. pozwoli skonstatować,że dochody wpływają w sposób niedostateczny.W rzeczywistości do dnia 31 sierpnia 1926 r. musiałow wpłynąć do kas państwowych na podstawie przewidywań budżetowych 157.422 tysięcy litów,zaś wpłynęło tylko 137.803 tys.lit. Deficyt wyniósł 19.619 tys. litów,,czyli przeszło 12% sumy budżetowej, przewidzianej na rozpatrywany okres.-

Powyższy objaw świadczy o poważnie zmniejszonej zdolności płatniczej obywateli Republiki i o zamało ostrożnem budżetowaniu chrześćjańsko.demokratycznego rządu Litwy.Jedynie ewentualny znaczniejszy przypływ gotówki w ciągu listopada i grudnia będzie mógł naprawić sytuację.-

Handel zagraniczny.-

Handel zagraniczny Litwy zdradza od stycznia r.b. tendencje do zwiększenia importu i równoległego zmniejszenia eksportu.Tendencje r.1926 staną się tembardziej znamienne, gdy się porówna cyfry miesięczne r.b. z przeciętnemi lat 1924 i 1925.-

Tabl. d. W tys.litów.

		Eksport	Import.
r.1924	przeciętna miesięczna	17.212	22.215.3
1925	"	21.058.5	20.226
1926	styczeń	13.508	20.305
"	luty	16.417	24.819
"	marzec	19.504	25.501
"	kwiecień	20.931	21.025
"	maj	19.442	16.324
"	czerwiec	19.178	17.394
"	lipiec	19.152	21.114
"	sierpień	25.190	18.726
"	wrzesień	23.646	17.949
"	październik	22.800	21.900

Powyższe zestawienie wykazuje, że stopniowe zwiększanie się ~~import~~ eksportu jest objawem chronicznym życia gospodarczego Litwy i że datuje się on od trzech lat.Tego rodzaju symptomat jest groźnym,gdyż dowodzi poprostu,że Litwa więcej spożywa

że zjadam,lub zadłuża substancję własną.W gospodarstwie prywatnem podobne objawy są określane jako droga do bankructwa.-

Urodżaj r.1925-go spowodował wzmożony eksport w końcu 1925 i w 3-ch pierwszych miesiącach 1926 roku.Zaraz w kwietniu r.b. eksport gwałtownie spada,a maj jest miesiącem najsłabszego w ciągu roku eksportu.Nieco lepszy czerwiec i lipiec,ponowny spadek sierpnia i września i pewna poprawa w październiku - oto jest obraz tegorocznego eksportu Litwy.W tym czasie import wzrastał prawie bez przerwy z miesiąca na miesiąc, zaś bilans handlowy stał się ujemnym.Scharakteryzuje go niżej podane zestawienie:

Tablica e.-
Stosunek odsetkowy eksportu do importu Litwy,import równa się 100.-

r.1924	129,0 %
r.1925	96,0 %
r.1926	
Styczeń	150,0 %
Luty	151,2 %
Marzec	129,7 %
Kwiecień	100,4 %
Maj	83,9 %
Czerwiec	90,7 %
Lipiec	110,2 %
Sierpień	74,3 %
Wrzesień	75,9 %
Październik	96,1 %

W ten sposób od maja r.b. do września /z wyjątkiem pomyślnego lipca/ trwała konjunktura wyraźnie niepomyślna z coraz to silniejszem zaakcentowaniem rozpięcia między eksportem i importem.-W październiku rozpięcie owe zmniejszyło się, azkolwiek poprawa sytuacji nie spowodowała równowagi bilansu. Za pierwszych dziesięć miesięcy roku bieżącego import wyniósł 199,800 tys. litów, zaś eksport - 204,900 tys.lit. zostawiając in plus 5,100 tys. lit.- Jest to resztka nadwyżki,pobranej za urodzaj z r.1925.-

Komunikacje kolejowe.-

Litewskie koleje państwowe dają,jak dotychczas,mizerne wyniki zarówno pod względem ożywienia ruchu,tak i z punktu widzenia rentowności.Miesięczne cyfry przebytych na linjach kolejowych Litwy kilometrów przedstawiały się jak następuje:

/w tys.kilometrów/

r.1925.	październik	273
"	listopad	245
"	grudzień	262
r.1926.	styczeń	264
"	luty	250
"	marzec	274
"	kwiecień	256
"	maj	264
"	czerwiec	266

Biorąc pod uwagę,że sieć litewskich kolei normalno-torowych wynosi 1.130 km.długości,zaś koleje wąskotorowe mają razem 563 km.długości oraz odpowiednio dzieląc cyfry przebiegów miesięcznych na długość sieci kolejowej,otrzymamy ilość pięciu pociągów dziennych,jako przeciętną cyfrę ruchu na linjach litewskich /normalno- i wąskotorowych/.-

Zważywszy na to,że 60% ruchu stanowią pociągi osobowe, na pociągi towarowe zostanie nieznaczna cyfra dwóch pociągów dziennie.Jest to stanowczo zamało dla kraju,posiadającegi tranzytowe stanowisko geograficzne i dążącego do zwiększenia tranzytu przez swe terytorjum drogą układów handlowych z sąsiadami.-

W związku ze słabem ożywieniem ruchu na kolejach litewskich pozostaje niewątpliwie ich mała dochodowość.Następujące cyfry dochodów brutto są zanotowane w poszczególnych miesiącach.

r.1926	w tysiącach litów.
marzec.	3.383.7
kwiecień.	2.778.6
maj.	1.582.6
czerwiec.	5.165.3
lipiec.	2.186.6
sierpień.	3.313.0

Przyjmując,jako cyfrę przeciętną dochodu miesięcznego za owe półrocze kwotę 3.000.000 litów,otrzymamy dochodu dziennego na 1 km. kolei litewskich 58 litów.Dla ilustracji zaznaczymy,że dochód dzienny 1 km. kolei belgijskich wynosi sześćkrotnie więcej,mimo tego, że taryfy kolejowe belgijskie są niższe od litewskich.-

O ile chodzi o stan taboru kolejowego,to wynosi on: 146 lokomotyw, 260 wagonów kolejowych, czyli razem 1,6 wagonów n na jeden tysiąc ludności, lub 2,2 wagony na 1 km.toru kolejowego Cyfry te nie wymagają komentarzy,gdyż wykazują jasno niedostatec x ność środków lokomocji lądowej w Litwie.-

Komunikacje wodne.-

Nie zatrzymując się nad ruchem rzecznym w Litwie /kursuje między Kownem i Kłajpedą 6 parostatków małego tonażu/ gdyż de facto nie posiada on większego znaczenia przy obecnym stanie koryta rzeki oraz wobec zamknięcia jej od granicy polskiej,omówimy pobieżnie kwestje nawigacji morskiej,sprowadzającej się do aktywności li tylko portu Kłajpedzkiego.-

Otóż ruch w porcie Kłajpedzkim znajduje się w ciągu 1926 r. pod znakiem poważnego wzrostu.Przeciętny miesięczny tonaż wejścia statków przekroczył nie tylko cyfry z lat 1925 i 1924 lecz nawet przeciętny tonaż z 1913-go.-Da o tem pojęcie następująca tabliczka.-

Wejście statków w tysiącach tonn.-

r.1913	przeciętna miesięczna	25
r.1924	" "	22
r.1925	" "	24
r.1926	przeciętna miesięczna za 9 pierwszych mies. . .	30.-

W ten sposób ruch portowy w r.1926 jest większy od ruchu z r.1923 o 20%.Jednakże względnie pomyślny układ cyfr jest bardzo dalekim od tych możliwości,jakie są związane ze znaczeniem gospodarczem i geograficznem Kłajpedy.W rzeczywistości przedwojenna Kłajpeda była li tylko drzewnym i rybackim portem zakątka Prus.Wschodnich,obsługującym dodatkowo tereny nadniemeńskie.Konkurencja Królewca z jednej strony, zaś polityka celna Rosji z drugiej hamowały rozwój doskonale pod względem geograficznym sytuaowanego portu. W chwili obecnej,gdy Kłajpeda stała się jedynym portem kraju o 2,4 miljonach ludności i obsługuje 190 km.Niemna,nieodgrodzonego żadną baterją,powiększenie się tonażu tylko o 20% jest zbyt słabem.Trudności gospodarcze Litwy z jednej strony, "stan wojny" z Polakami i w konsekwencji odgrodzenie się chińskim murem od pozostałych 250 km.Niemna - z drugiej są tego stanu rzeczy przyczynami.-

Dla ilustracji zaznaczymy, że w analogiczny sposób położony polski Gdańsk zwiększył w r.1926 o 300% swą aktywność w stosunku do aktywności z r.1913.To też ruch w Gdańsku,który był w r.1913 tylko 3 razy większy od kłajpedzkiego w chwili obecnej dokładnie w 10 razy przewyższa ruch kłajpedzki, nie wystarczając zresztą całej fali eksportu polskiego.Należy jednak zaznaczyć,że Gdańsk wykorzystowuje cały swój naturalny "hinterland",podczas,gdy Kłajpeda jest odgrodzona od znacznej części dorzecza Niemna.-W wypadku Kłajpedy używalność Niemna nabiera szczególnego znaczenia ze względu na brak dogodnych połączeń z siecią kolejową Litwy oraz ze względu na niedostateczność tej sieci.-

Indeks cen hurtownych i kosztów utrzymania.-

Wskaźnik cen hurtownych Litwy wahał się w ciągu 9-ciu pierwszych miesięcy r.b. od 132 /lipiec 1926/ - do 137 /styczeń 1926/. /Uwaga: baza - ceny r.1923-go - 100/ i przeciętnie wyniós 135 i 1/3.Jeśli wziąć pod uwagę,że przeciętny wskaźnik r.1924 wynosił 149,zaś w r.1925 /drugiej połowie/ wahania miały miejsce od 137 /grudzień 1925/ do 151 /lipiec 1925/ to się zarysowuje wyraźna tendencja zgodna zresztą ze światową zniżką większości cen.Jeśli zaś wziąć pod uwagę spadek wartości złota po wojnie,to się okaże,że obecne ceny hurtowne Litwy są w rzeczywistości nieco niższe od przedwojennych.Wskazany objaw stwarza pomyślną konjunkturę dla litewskiego eksportu.-

O ile chodzi o wskaźnik kosztów utrzymania, to tutaj miały miejsce tendencje analogiczne.Ze 153,7 w roku 1925 /baza 100 w r.1913/ indeks spadł do 143,7 w grudniu 1925 r. do 141,2 w czerwcu 1926 r. i do 139,1 we wrześniu 1926 r. Na podkreślenie zasługuje fakt,że wskaźnik kosztów utrzymania zdradza w okresie lat ostatnich większą rozbieżność z cenami hurtowemi, niż to było w roku 1913.Powyższe zjawisko dotyczy jednak w większej lub mniejszej mierze wszystkich krajów Europy i jest spowodowane nieproporcjonalnym wzrostem cen detalicznych.-

"Dzień Kowieński" o skutkach reformy rolnej.-

"Dzień Kowieński" Nr.10 z dn.14 stycznia 1927 r. Artykuł p.t.:"Osiągnięty cel".-

Określić w obecnej chwili na praktyce wpływ reformy rolnej na życie gospodarcze kraju jest rzeczą niełatwą.Z jednej strony procesy gospodarcze ,specjalnie w rolnictwie,odbywają się wogóle bardzo powoli,z drugiej zaś - przebudowa struktury rolnictwa w kraju przez zamianę całej większej własności ziemskiej na drobną nie dobiegła jeszcze końca.-

Oprócz nieustannych obserwacyj nad upadkiem i ruiną rozdrapanych większych gospodarstw i nędznem wegetowaniem masy osadniczej,coraz obficiej nagromadzany materjał statystyczny,dopomaga do coraz jaśniejszego orjentowania się w sytuacji, jaką wytwarza reforma rolna.Ciekawych danych w tym względzie dostarcza grudniowy zeszyt miesięcznika ekonomicznego "Lietuvos Ukis" p.t.:"Reforma rolna w Litwie w 1925 r." .Publikacja ta zasługuje na tem większą uwagę,że zamieszcza ją urzędowe wydawnictwo Ministerstwa Skarbu,mające już wyrobioną reputację niepoprawnego optymisty.-

Artykuł przedewszystkiem podaje bilans parcelacyjny na 1 stycznia 1926 r. który się przedstawia w sposób następujący:

Z 3.000 znaczniejszych majątków o ogólnym obszarze ok. 694.000 ha do 1.I.1926 r. uległo parcelacji 1849 majątków i poszczególnych mniejszych gospodarstw ok.391.387 ha. z którego to obszaru stworzono ok.40.479 osobnych działek.- Poniższa tabelka wyszczególnia,jakie kategorja właścicieli ile otrzymała ziemi.

Bezrolni i wojskowi /18.731 rodzin/ otrzymali . . .		205.181 ha
Na rozszerzenie miast /7.000 rodz./.	4.585.-	70.044 "
Małorolni /15.503 rodz./		70.044.-
Właścicielom nietykalnej normy		45.749 "
Pod zarządem władz i na inne cele pozostawiono . .		53.026 "
Sprzedano i przeznaczono na sprzedaż		7.305 "
Rzemieślnicy i słabsi robotnicy dworscy		5.496 "
Razem		391.387 ha.

Dane te dają się uzupełnić przez cyfry,wzięte z ostatniego sprawozdania Ministra Rolnictwa p.Aleksy na posiedzeniu Gabinetu Ministrów 10 b.m. Mianowicie,rozparcelowano:

Indeks cen hurtowych i kosztów utrzymania.-

Wskaźnik cen hurtowych Litwy wahał się w ciągu 9-ciu pierwszych miesięcy r.b. od 132 /lipiec 1926/ - do 137 /styczeń 1926/. /Uwaga: baza - ceny r.1913-go - 100/ i przeciętnie wynosił [illegible] i 1/3. Jeśli wziąć pod uwagę, że przeciętny wskaźnik r.1924 wynosił 140, zaś w r.1925 /drugiej połowie/ wahania miały miejsce od 137 /grudzień 1925/ do 131 /lipiec 1925/ to się zarysowuje wyraźna tendencja zwolna zresztą ze świetną zniżką wielkości cen. Jeśli zaś wziąć pod uwagę spadek wartości złota po wojnie, to się okaże, że obecne ceny hurtowe Litwy są w rzeczywistości niższe niż [illegible] przedwojen[illegible] stanowi[illegible] stwarza pomyślną koniunkturę dla litewskiego eksportu.-

O [illegible] kosztów utrzymania, to tutaj miarą miesięcznie [illegible] przeciętnie że 103.7 w roku 1925 /baza 100 w r.1913/ indeks [illegible] do 1[illegible] w grudniu 1926 r. do 1[illegible] w czerwcu 1926 r. i [illegible] we wrześniu 1926 r. Nie zwracał nie zauważyć faktu, że wskaźnik kosztów utrzymania zdradza w okresie lat ostatnich większą rozbieżność z cenami hurtowemi, niż to było w roku 1913 [illegible] ceny detaliczne jednak większej lub mniejszej mierze [illegible] rynków Europy i jest spowodowane nieproporcjonal[illegible] cen detalicznych.-

"Dzień Kowieński" o skutkach reformy rolnej.-

"Dzień Kowieński" Nr.10 z dn.14 stycznia 1927 r. Artykuł p.t.:"Osiągnięty cel".-

Określić w obecnej chwili na praktyce wpływ reformy rolnej na życie gospodarcze kraju jest rzeczą niełatwą, z jednej strony procesy gospodarcze, specjalnie w rolnictwie, odbywają się wogóle bardzo powoli, z drugiej zaś - przebudowa struktury rolnictwa w kraju przez zmianę dotychczasowej własności ziemskiej na drobną nie doszła jeszcze końca.-

Oprócz [illegible] stanowych spostrzeżeń nad upadkiem i ruiną rozdrapanych większych gospodarstw i [illegible] wegetowaniem masy osadniczej, coraz obficiej nagromadzony materjał statystyczny dopomaga do coraz jaśniejszego orjentowania się w sytuacji, jaką wytwarza reforma rolna. [illegible] danych w tym względzie dostarcza gradniowy zeszyt miesięcznika ekonomicznego [illegible] Ukis" p.t.:"Reforma rolna w Litwie w 1926 r.". Publikacja ta zasługuje na tem większą uwagę, że zamieszcza ją urzędowe wydawnictwo Ministerstwa [illegible] dające już wyrobione rezultaty niepoprawnego optymisty.-

Artykuł przedewszystkiem podaje bilans parcelacyjny na 1 stycznia 1927 r., który się przedstawia w sposób następujący:

Z 3.000 znacznieiszych majątków o ogólnym obszarze ok. 594.000 ha do 1.I.1926 r. uległo parcelacji 1849 majątków i poszczególnych mniejszych gospodarstw ok.391.367 ha, z którego to obszaru utworzono ok.40.477 osobnych działek.- Poniższa tabelka wyszczególnia, jakie kategorje właścicieli ile otrzymała ziemi.

Bezrolni i wojskowi /25.751 rodzin/ otrzymali . . .	205.181 ha
Na rozszerzenie miast /7.336 rodz./	4.365.- 70.334 "
Małorolni /15.503 rodz./	70.044.-
Właścicielom niety[illegible] reformy	45.749 "
Pod zarządem władz i na inne cele pozostawiono . . .	55.028 "
Sprzedano i przeznaczono na sprzedaż	7.305 "
Rzemieślnicy i służba robotnicy dworscy	5.426 "
Razem	391.367 ha.

Dane te dają się uzupełnić przez cyfry, wzięte z ostatniego sprawozdania Ministra Rolnictwa p. Aleksy na posiedzeniu Gabinetu Ministrów 10 b.m. Mianowicie rozparcelowano:

w 1919 roku	. . . . 6.200	ha
w 1920 roku	. . . . .21.200	"
w 1921 roku	. . . . .24.000	"
w 1922 roku	. . . . 11.000	"
w 1923 roku	. . . . 80.000	"
w 1924 roku	. . . . 141.900	"
w 1925 roku	. . . . 130.000	"
w 1926 roku	. . . . 95.000	"
Razem	. . . . . . 509.800	ha.

W chwili obecnej gospodarstwa powyżej 150 ha stanowią obszar 161.000 ha,poniżej zaś 150 ha - 116.540 ha.-W dalszym ciągu charakterystyczne są uwagi autora o tem,jak się zagospodarowują osadnicy, właściciele 42 tysięcy działek,jakie powstały obecnie w wyniku 7 lat reformy rolnej z 2 tysięcy dworów.-

"Oświetlić pisze on,przy pomocy cyfr stan zagospodarowania osadników bardzo trudno.Obraz te można mieć dopiero po dokładnem zaznajomieniu się z ich codziennem życiem i potrzebami. Zewnętrzne zaś pojęcie można otrzymać z tego,jak osadnicy się zabudowują.Prawie nie myląc się,można powiedzieć,że jeśli osadnik w ciągu 1 - 2 lat nie zaczął stawić zabudowań,to już jest mała nadzieja, by się on utrzymał na swym gruncie.Im dalej tem trudniej osadnikowi rozpocząć budowę,ponieważ nie mając budynków od początku,zmuszony on jest wydzierżawiać ziemię całkowicie, na połowę lub też urządzać się jakoś inaczej"...

Dość smutną ilustrację wywodów tych przedstawia załączona tabelka,wykazująca ilość zabudowań,postawionych przez osadników do 1 stycznia 1926 r. Zebrane wiadomości dotyczą 16.361 gospodarstw,mających 8-20 ha.Otóż z liczby tej tylko 1.335 osadników ma wszystkie potrzebne zabudowania nie wszystkie i 5.678 nie mają ani jednego budynku.-

Ze słów tedy samego autora wynika,że aż trzecia część przytoczonej liczby osadników nie będzie mogła wytrwać na wyznaczonej im ziemi,ponieważ w ciągu kilku lat nie potrafili oni zabudować się.-

Rząd oczywiście przychodzi osadnikom w ich opłakanej sytuacji z pomocą w postaci budynków z rozparcelowanych dworów, materjału budowlanego,zasiewów,sprzedaży żywego inwentarza na warunkach ulgowych i t.d.Oprócz tych pożyczek w naturze są też udzielane pożyczki pieniężne.Lecz jak dotąd,uwzględniając istotne potrzeby osadników stanowi to kroplę w morzu,co dosadnie malują następujące cyfry:w ciągu trzechlecia 1923,24,25 r. osadnikom wydano pożyczek pieniężnych na ogólną sumę 7.723.578 lit. i pożyczek w naturze na sumę 4.497-766 lit. Ogółem więc do 1 stycznia 1926 roku na osadnictwo wydano wszelkiego rodzaju pożyczek na sumę 12.221.344 lt. czyli przyjmując tę samą liczbę,powstałych w tym czasokresie 42.000 działek na jednego osadnika przypada nędzna suma niecałych 300 litów.Zrozumiałem jest,że w takich warunkach kredytu trzecia część coraz wzrastającego liczebnie proletarjatu rolnego nie ma możności mieć nawet dachu nad głową dla zamieszkania.-

Z powyższego p.Strazdas wyciąga następujący wniosek: "Uczyniono wielkiej wartości historyczny krok - ziemię oddano tym,którzy ją kochają,na niej pracują i z niej żyją.Pierwszy cel ustawy o reformie rolnej jest osiągnięty - wielkie gospodarstwo rozdrobione.Teraz pozostaje drugie i najcięższe zadanie - stworzyć pomyślne warunki dla wzmacniania gospodarstwa drobnego".

Otóż na warunki te w naszem przekonaniu składają się trzy elementy:do osiągnięcia pomyślnych wyników reformy rolnej potrzeba prócz racjonalnego jej przeprowadzenia,szerokiej oświaty wśród ludu,ogólnego wysokiego poziomu kulturalnego kraju /środki komunikacyjne, rozwój techniki rolniczej,organizacji fachowych i t.d./ przedewszystkiem zaś pieniędzy,pieniędzy i jeszcze raz pieniędzy.Litwa,niestety,elementów tych nie posiada,a stworzyć na poczekaniu się tego nie da.-

Wniosek p.Strazda będzie tedy o wiele bliższym prawdzie, jeśli zmienić go w sposób następujący:

w 1919 roku	....	6.200 ha
w 1920 roku	....	22.300 "
w 1921 roku	....	24.000 "
w 1922 roku	....	11.000 "
w 1923 roku	....	60.900 "
w 1924 roku	....	141.900 "
w 1925 roku	....	130.000 "
w 1926 roku	....	95.000 "
Razem	....	509.800 ha.

W Wilii obecnej gospodarstwa powyżej 150 ha stanowią obszar 161.000 ha, poniżej zaś 150 ha - 116.540 ha.- W dalszym ciągu [illegible] za uwagi autora o tem, jak się zagospodarowują osadnicy, właściciele 42 tysięcy działek, jakie powstały obecnie w wyniku 7 lat reformy rolnej z 2 tysięcy dworów.- Oświetlić [illegible] przy pomocy cyfr stan zagospodarowania osadników bardzo trudno. Obraz te można mieć dopiero po dokładnem zaznajomieniu się z ich codziennem życiem i potrzebami. [illegible] pojęcia można otrzymać z tego, jak osadnicy się zabudowują. [illegible] nie można powiedzieć, że jeśli osadnik w ciągu 1 - 2 lat nie zdążył się zabudować, to już jest [illegible] nadzieja, by sam zabudował na swym gruncie, im dalej tem trudniej osadnikowi [illegible] budowę, ponieważ nie mając budynków od początku, zmuszony [illegible] wydzierżawić ziemię całkowicie, na połowę lub [illegible] gdzie się jakoś inaczej ...

[illegible] osadników przedstawia następująca tabelka [illegible] ustawionych przez osadników do 1 stycznia [illegible] ogółem [illegible] dotyczą [illegible] gospodarstw mających [illegible] z których tylko 1.550 osad [illegible] wszystkie potrzebne [illegible] nie wszystkie i 5.678 [illegible] jednego budynku.-

Ze słów tedy samego [illegible], że aż trzecia część przytoczonej liczby osadników [illegible] wydzierżawić [illegible] ziemi, ponieważ w [illegible] nie potrafili [illegible] się.-

[illegible] rzeczywistości przychodzi osadnikom w ich opłakanej [illegible] budynków - rozparcelowanych dworów, [illegible] sprzedały swemu inwentarza [illegible] w naturze [illegible] jak [illegible] kropla w morzu, co dosadnie [illegible] osadnikom [illegible] 1923/24/25 r. osadnikom wydano pożyczek [illegible] na ogół sumę [illegible] lit. i pożyczek w naturze na sumę [illegible] lit. Ogółem więc do 1 stycznia 1926 roku na osadnictwo wydano wszelkiego rodzaju pożyczek na sumę [illegible] lit., czyli przyjmując tę samą liczbę powstałych [illegible] 2.000 działek na jednego osadnika przypada [illegible] sumy około 300 litów. Zrozumiałem jest, że w takich warunkach kredytu trzecia część osad [illegible] rolnego [illegible] możności [illegible] mieszkania.-

Z powyższego podtrzeba wyciągnąć następujący wniosek: "Uczyniono wielki i wartościowy historyczny krok - ziemię oddano tym, którzy ją kochają, na niej pracują i z niej żyją [illegible] reformie rolnej [illegible] - wielkie [illegible]. Ten z początku trudnie i najcięższe zadanie [illegible] warunki [illegible] gospodarstwa [illegible].

[illegible] się trzy elementy do [illegible] pomyślnych wyników reformy rolnej [illegible] przeprowadzenia, szerokiej oświaty [illegible] poziomu kulturalnego kraju/aro [illegible] organizacji [illegible] środkiem [illegible], pieniędzy i jest najważniejszy. [illegible] nie posiada, na poczekanie [illegible] nie da.- Wniosek podtrzeba będzie tedy [illegible] w najbliższym prawdziwie [illegible] zmienić co w sposób następujący:

Uczyniono wątpliwej wartości historyczny krok - odebrano ziemię tym,którzy ją kochają,na niej dobrze pracowali i z niej żyli w ciągu stuleci.Pierwszy cel ustawy o reformie rolnej jest osiągnięty - wielka własność ziemska,będąca w 9/10 w rękach Polaków,rozdrobiona na rzecz Litwinów,polski stan posiadania w Litwie jest zniszczony.-Oprócz upaństwowienia lasów wynoszących zgórą 50 miljonów dolarów,ziemię ogólnej wartości zgórą 30 milj.dolar. w 3/4 części również już wywłaszczono.Teraz pozostaje....Zresztą któż tam wie,co teraz pozostaje.Przecież podczas przeciwpolskich bachanalji nienawiści nie myślano inaczej,jak:

Aprés nous le deluge.-

Reforma rolna w Litwie w 1925 roku

"Lietuvos Ukis" Nr.12 /51/ z grudnia r.b. /Artykuł p.t.:

"Reforma rolna w Litwie w 1925 r." Streszczenie:

Wywłaszczania gruntów dworskich.-

Parcelacja gruntów dworskich posuwała się w 1925 r. w tempie również intensywnem,co w r.1924.Natomiast z parcelacją gruntów wioskowych na osiedla pojedyncze nie śpieszono,uważając to za sprawę podrzędną.Według zamierzonego planu ulec miało w 1925 r. parcelacji 122 tys. ha gruntów dworskich.Wobec tego jednak,że w 1924 r.wywłaszczono znaczne obszary gruntów i nie zdążono ich rozparcelować,prace te musiano odłożyć na 1925 r.-a tem samem zmniejszyć normę /122 tys. ha/.

W poszczególnych powiatach użyto na cele reformy:

Olicki	2603	ha
Birżański	5302	"
Jezioroski	1376	"
Kowieński	7700	"
Kretyngowski	2410	"
Kiejdański	2735	"
Marjampolski	1492	"
Możejkowski	3835	"
Poniewieski	3835	"
Rosieński	4011	"
Rakiski	2523	"
Sejneński	1843	"
Szacki	2152	"
Szawelski	11348	"
Trocki	5166	"
Telszewski	1600	"
Taurogski	2878	"
Wiłkomierski	7512	"
Uciański	3805	"
Razem	79671	"

Dzierżawa gruntów.-

Grunta dworów parcelowanych i znajdujących się pod opieką państwa wydzierżawiono przeważnie dawnym dzierżawcom,robotnikom dworskim,małorolnym i wogóle ludziom ,żyjącym z roli. W 1923 r. obszar dzierżawionej ziemi wynosił 194.019 ha,w 1924 r. 148.632 ha i w 1925 r.114.118 ha.Tablica Nr.1 umieszczona na końcu artykułu podaje bardziej szczegółowo liczby,ilustrujące stałe zmniejszanie się obszarów dzierżawionych.-

Zarząd Reformy Rolnej dokłada wysiłków,ażeby obszar dzierżawionej ziemi corocznie się zmniejszał.W tym celu przedewszystkie parceluje dwory dzierżawione,ośrodki zaś dworskie,podobnież jak ~~mył~~ młyny,sady i t.p. stara się sprzedać,wychodząc z założenia, że właściciel rolny,nie zaś dzierżawca doprowadzić może gospodarkę do rozkwitu.-

Nieurodzaj sprawił,że dzierżawcy winni zostali na dzień 1/I.1925 r.Urzędowi Reformy Rolnej 1.128.217 lit. łącznie zaś z podatkiem dzierżawnym za 1925 r. - 1.326.592 lit. Tymczasem w 1925 r. wpłynęło do Skarbu zaledwie 1.036.940 lit. tak,że na 1-go stycznia 1926 r. dzierżawcy pozostali skarbowi dłużni 1.189.652 lit. Wśród dłużników tych są nawet tacy, co zalegają z podatkiem dzierżawnym za 1919 rok.Tablica Nr.2 umieszczo na na końcu artykuły wykaże obszar wydzierżawionych gruntów oraz wysokość opłat czasowych za dzierżawne grunta,młyny i t.d.

Nadział ziemi.-

Reforma rolna dotknęła w 1923 - 25 r. duże obszary dworskie.O ziemię ubiegało się mnóstwo ludzi.Mniej szczęśliwi, których nadział ominął zasypywać poczęli skargami i podaniami odnośne urzędy ziemskie i ministra Rolnictwa.Ten ostatni nie mół sobie wprost dać rady z nawałek podań, które częstokroć miesiąca i lata całe leżały bez uwzględnienia, budząc rzecz prosta, niezadowolenie petentów.Tablica Nr.3 /umieszczona na koń cu artykułu/ podaje cyfry ilustrujące nadział ziemi bardziej szczegółowo.

Z ogólnej liczby 3.000 większych majątków,których obszar wynosił w przybliżeniu 694 tys. ha rozparcelowano do 1-go stycznia 1926 r. 1849 majątków /391.387 ha/ tworząc 40.479 osobnych działek.Poniższa tabelka wskazuje bardziej szczegółowo zużytkowanie wywłaszczonej ziemi:

Bezrolni i wojskowi /18.731 rodzin/ otrzymali/.	205.181 ha
Małorolni /15.503 rodzin/	70.044 "
Na rozszerzenie miast /7.000 rodz./	4. 585 "
Właścicielom nietykalnej normy	45.749 "
Pod zarządem władz i na inne cele pozostawiono.	53.026 "
Sprzedano i przeznaczono na sprzedaż	7.305 "
Rzemieślnicy i słabsi robotnicy dworscy	5.497 "
Razem	391.387 "

Obszar ziemi /53.026 ha/ znajdującej się pod zarządem państwa jest dosyć znaczny.Obejmuje on gospodarstwa wzorowe,lasy i t.p.Sporo też ziemi przypadło Ministerstwu Obrony Krajowej, Ministerstwu Komunikacji, samorządom i t.d.

Rozparcelowane grunta dworskie wraz z gruntami,które w inny sposób /w postaci małych działek/ przeszły do rąk prywatnych,wynoszą około 440 tys.ha.-

Osadnicy.-

Byt osadników odźwierciadla się najlepiej w ich zabudowaniach.O ile dany osadnik nie zabudował się w ciągu 1-2 lat, to mało jest nadziei,aby się przy swej parceli nadal utrzymał.

Pomimo licznych trudności osadnicy szybko naogół się zabudowują,łożąc ostatni nieraz grosz na gospodarkę.Główną bolączką osadników były ostatnie dżdżyste lata, które nawet oddawna siedzącym na roli gospodarzom tak się we znaki dały,że rządki z nich nie potrzebuje pomocy materjalnej.Tablica Nr.4 umieszczona na końcu artykułu wykazuje stan zabudowania osadników do 1-go stycznia 1926 r.-

Powyższe dane dotyczą gospodarstw 8-20-hektarowych.Z t tabelki wynika, że większość budynków jest z drzewa i pokryta słomą.W powiatach o mniejszem zalesieniu zaczyna się rozbudowa z materjału ogniotrwałego.-

Osadnicy a pożyczki.-

Reformą rolną żywo się interesuje cały ogół litewski. Prasa krajowa wciąż problem reformy rolnej porusza.Jedne pisma twierdzą, że reforma przeprowadza się zbyt powolnie,inne znów - że zbyt pośpiesznie.Każde zaś z pism,zupełnie słusznie zresztą, podkreśla,że Litwa jest krajem par excellence rolniczym i reforma rolnictwo przedewszystkiem winna mieć na celu.-

Sytuacja rolników litewskich jest bardzo trudna,Rolnictwo nagwałt potrzebuje długoterminowychkkredytów,Zwłaszcza palącą jest kwestja ta w stosunku do osadników,Rząd udziela tym ostatnim zapomóg w postaci budynków dworskich, budulca,opału zboża i t.p. niezależnie od specjalnych pożyczek pieniężnych.

I,Pożyczki naturalne,-

a/Pożyczki w postaci budynków.-Dla osadnika najważniejszą,ma się rozumieć, rzeczą są budynki, W związku z tem,powiatowe Komisje Reformy Rolnej zwracają przedewszystkiem uwagę na stan budynków danego parcelowanego majątku,O ile tylko budynki dworskie są opuszczone, w takim razie przeznacza się je na rozbiórkę i sprzedaje za niewysoką,ustaloną przez komisję cenę,Przedewszystkiem odstępuję się budynki dworskie ochotnikom oraz posiadaczom parcel,na których budynki dworskie są położone, Wprawdzie niewiele mają osadnicy pociechy z opuszczonych,nawpół zrujnowanych budynków dworskich,lecz bądźcobądź częściowe przynajmniej korzystanie z dworskich nieurchomości lepsze jest,aniżeli niesłychanie utrudniony lub wprost niemożliwy dla osadników dowóz budulca z lasu,W 1925 r, 2299 osadników otrzymało łącznie 3008 budynków, a więc na osadnika przypada jakieś 1 i pół budynku,wartości 527 lit, Wartość budynków zalicza się osadnikom w charakterze 10-letniej, bezprocentowej pożyczki,Poniższa tabelka wykazuje zaopatrzenie osadników w budynki:

Powiat.	Liczba zaopatrz.osadników.-	Ilość przekazanych budynków.-	Cena budynków w lit.
Olicki	70	102	58,298
Birżański	6	10	34,080
Kowieński	75	121	69,653
Kiejdański	389	475	196,499
Kretyngowski	103	[illegible]	71,786
Marjamp,-Sejnański	125	88	81,626
Możejski	46	144	40,650
Poniewieski	222	364	113,613
Rakiski	69	73	25,337
Rosieński	146	209	63,595
Taurogski	30	47	11,985
Telszewski	87	144	48,400
Szawelski	162	258	70,360
Trocki	132	162	81,101
Wiłkomierski	111	168	42,576
Uciańsko-Jezior.	195	336	92,536
Wyłk.-Szacki	331	176	109,597
Razem:	2,299	3,008	1,211,874.

b/ Pożyczki w zasiewach.-

W parcelowanych majątkach zasiewy państwowe przekazywane są osadnikom po cenie,ustalonej przez odnośną komisję,Zwykle dzierżawcy majątków pozostawiają po sobie marne zasiewy,Z zasiewów państwowychskorzystało 2,378 osadników,Na jednego osadnika wypadło przeciętnie mniej niż 1 ha zasiewów,wartości 160 lit,Poniższa tabelka wykazuje stan wykorzystanych przez osadników zasiewów:

Powiat:	Liczba zaopatrzonych osadników.	Obszar zasiewów ha	Obszar zasiewów m.kw.	Wartość zasiewów w litach.-
Olicki	45	48	1,332	5,484
Birżański	512	667	7,139	81,446
Kowieński	78	94	8,234	10,254
Kiejdański	197	348	4,505	32,000
Kretyngowski	115	104	9,500	8,027
Marjamp.-Sejn.	144	274	5,700	12,876
Możejski	18	26	000	7,686
Poniewieski	86	100	1,990	9,246
Rakiski	120	169	2,435	23,126
Rosieński	258	465	2,500	61,822
Taurogski	-	-	-	-
Telszewski	89	68	1,573	10,070
Trocki	176	331	4,500	25,709
Szawelski	207	289	8,300	29,180
Wiłkomierski	188	314	7,450	31,256
Uciańsko-Jezior.	120	192	3,840	20,341
Wyłkow.-Szacki	34	42	5,800	6,407
Razem:	2,387	3,538	4,878	374,930

c/Pożyczki w postaci rosnący drzew.-

Częstokroć się zdarza, że na parcelach, właszcza w miejscach osiedli, rośnie sporo drzew. Tych ostatnich się nie wycina, lecz przekazuje się osadnikom według ceny taksacyjnej. Drzew takich przekazano na sumę 349.760 lit. Wykazuje to poniższa tabelka.-

Powiat:	Liczba zaopatrzonych osadników.-	Wartość przekazanych drzew.-
Olicki	152	26,332
Birżański	85	13,930
Kowieński	89	19,382
Kiejdański	12	3,092
Kretyngowski	179	45,862
Marjamp.-Sejn.	40	9,737
Możejkowski	120	29,084
Poniewieski	89	20,069
Rakiski	67	7,887
Rosieński	32	3,924
Taurogski	84	23,442
Telszewski	93	37,592
Trocki	28	30,407
Szawelski	154	52,155
Wiłkomierski	109	15,749
Uciańsko-Jezior.	20	9,839
Wyłkowyc.-Szacki.-	4	1,277
Razem:	1,357	349,760

d/Pożyczki w postaci koni:

W 1925 r. wybrakowane konie wojskowe sprzedawano z licytacji osadnikom, na wypłatę w ciągu 10 lat /bezprocentowo/. Ilość sprzedanych koni unaocznia tabelka poniższa:

	Ilość koni	Ustalona przez komisję licytac,cena w lit.	Cena osiągnięta,-
Olicki	193,	34,430	81,390
Birżański	18	4,100	11,740
Kowieński	432	113,320	219,125
Kiejdański	78	19,560	56,686
Kretyngowski	49	6,520	22,970
Marjamp,-Sejn,	148	47,900	85,240
Poniewieski	70	22,725	52,850
Szawelski	62	8,375	34,745
Telszewski	2	-	442
Wiłkomierski	33	5,000	32,220
Wyłkowyszk,-Szacki	266	59,225	120,220
Razem:	1,351	321,155	717,628

e/ Pożyczka w postaci materjału leśnego,-

Wobec braku koni oraz złego stanu dróg osadnicy najczęściej nie mogą korzystać z otrzymanego lasu i sprzedają go kupcom leśnym za niską nieraz cenę,Często też po sprzedaniu lasu i nie mając nadziei na rozpoczęcie stawiania budynków osadnik wydaje bez celu cały zapas gotowizny,otrzymanej za las,Materjał leśny może być przeto przydatny jedynie osadnikom silniejszym materjalnie,Dla słabszych zaś osadników bardziej stosowną jest pożyczka pieniężna,Urząd Reformy Rolnej asygnował w 1925 r, z tego tytułu /odszkodowanie za las/ 1,198,789 lit, z pieniędzy tych skorzystało mniej więcej 2,000 osadników,przyczem na każdego wypadło po jakieś 600 litów,-

II,Pożyczki pieniężne,-

Osadnikom udziela się pożyczek pieniężnych na cele zasiewu,nabycie inwentarza i rozbudowę,W 1925 r, udzielono osadnikom z tytułu pożyczek pieniężnych 2,313,822 lit, wynika to z tablicy Nr,5 umieszczonej na końcu artykułu,-

I,Pożyczki pieniężne,

Radzaj pożyczki:	1923 r.	1924 r,	1925 r.	Ogółem
Na cele zasiewów	218,886,	474,243,	805,070,,	1498199
Opł,D-twi Leśn,za przekaz, osadnikom materjał leśny,	210,553	1233,409	1198,789,	2642751
Na rozbudowę w gotówce	2,000	1091,860	1285,162	2377022
" nab,inwentarza,	53,400	211,388	523,190	487978
Opł,M-stwu Obr,Kr,za sprzedane osadn,konie,-	-	-	717,628	717628
Razem , ,	.484,439	3010,900	4227,839	7723578

II,Pożyczki naturalne oszacowane w gotówce:

Rok:	Zasiewów w lit,	Budynków w lit,	Drzewa rosnące	Ogółem w litach
1923	139,351,	659,849,	-	799,200
1924	344,929,	1,417,073,	-	1,762,002
1925	374,930,	1,211,874	349,760	1,936,564
Ogółem:	859,210,	3,288,796	349,760	4,497,766

Ogółem do 1,1926 stycznia 1925 r, udzielono osadnikom z tytułu wszelkiego rodzaju pożyczek 12,221,344 lit,

Wnioski: Z 2,000 majątków stworzono blisko 42,000 par cel,Pierwszy cel reformy rolnej - zdrobnienie wielkiego gospodarstwa - osiągnięto,Pozostał cel drugi,trudniejszy:stworzenie warunków pomyślnego rozwoju drobnego gospodarstwa,Hasła to winny obecnemu rządowi litewskiemu przyświecać,-

T a b l i c a Nr. I.

Nazwy powiatów:	Liczba kontrahnt.	Wydzierżaw.obszar rolny. ha	mt.kw.	Umówiony czynsz. Żyto kg.	gr.	Gotówka Lt.	ct.	Ogółem pieniędzy Lt.	ct.
Olicki	235	2954	3773	103.884	500	7.002	37.	38.167.	72.
Birżański	397	7I75	3III	232.062	500	2.398	56	72.0I7	3I
Kowieński	485	35I0	7I5	137.722	750	19.146	45	60.463.	28.
Kiejdański	490	7320	5II0	288.2I7	-	3.486	10	89.95I	20
Kretyngowski	45I	6773	6045	152.194	250	20.589	89	66.248	17
Marj.-Sejn.	497	6474	4240	222.943	350	4.586	92	7I.469	92
Możejkowski	226	3I28	3940	5I.9I7	750	8.27I	34	23.846 x)	67
Poniewieski	248	4492	6800	238.880	840	1.760	62	73.424	88
Rosieński	625	964I	52I9	232.226	-	7.788	-	77.455	80
Rakiski	547	7223	149	187.262	500	498	94	56.677	69
Szawelski	832	17650	4I97	500.008	400	27.494	-	177.496	52
Taurogski	4I9	3974	4589	111.138	700	7.0I5	56	40.357	17
Telszewski	736	9204	6698	170.523	-	5.7I6	59	56.873	49
Trocki	270	3602	3680	135.748	240	2.247	99	42.972	45
Wiłkomierski	366	9974	4799	320.4I9	6I0	11.6I5	40	107.74I	28
Uciańsko-Jezior.	295	4470	2448	143.427	500	14.677	78	57.706	03
Wyłkowys.-Szack.	407	6547	8583	240.972	-	13.214	75	85.506	35
Ogółem:	7.526	114118	4296	3.469.548	890	157.511	26	1.198.375	93

x/ 23.846.-

Tablica Nr. II.-

Nazwa powiatu.	Liczba kontrahent.	Ilość ha	Do 20 ha. Umówiony czynsz Żyto kg.	gr.	Gotówka Lt.	ct.	Od 20 do 100 ha. Liczba kontrahentów	i ilość ha	Umówiony czynsz Żyto kg.	gr.	Gotówka Lt.	ct
Olicki	195	13292773	462I7	-	4II	-	33.	1625.1	56I22.	500.	1680.	-
Birżański	30I	35908III	13I6I5	500	1484	16	83	2827.2	84567	-	-	-
Kowieński	449	19071715	74I25	-	15587	95	30	1139.5	36047	750	33I4	50
Kiejdański	387	35286II0	1457I2	-	1363	20	99	3550.9	134865	-	-	-
Kretyngowski	386	39082045	95246	-	232	59	52	20I6.	439I8	500	159	10
Marj.-Sejneński	467	33336240	109342	850	273I	92	17	1103	39582	-	-	-
Możejkowski	182	15746940	30856	250	2474	09	39	142I.8	2I06I	500	1038	60
Poniewieski	182	16474800	7939I	840	440	62	58	2I27.1	1099I9	500	-	-
Rosieński	507	489542I9	118820	500	62I2	-	97	3564.1	859I3	-	-	-
Rakiski	49I	5I540I49	13727I	500	328	65	53	187I	44627	-	156	-
Szawelski	565	75065I97	22603I	900	23827	-	247	8406.9	223962	-	120	-
Taurogski	354	283I7689	87945	200	4I70	76	42	1160.7	23I93	500	2I47	80
Telszewski	6I0	38840698	7390I	500	3498	59	115	4005.6	6894I	500	204	½
Trocki	2I3	10405680	69927	740	I243	47	49	2I50.8	53800	500	I29	85
Wiłkomierski	249	25034799	945I9	II0	I09I5	I00	I00	482I.7	1534I6	-	-	-
Uciańsko-Jez.	242	29592448	99899	500	4532	38	33	I396	4I028	-	80	-
Wyłkow.-Szacki	385	5I995683	I86508	500	I2875	75	I3	5I6.I	20549	-	-	-
Ogółem:	6I65	567765296	180733I	890	96029	53	II60.	43698.5	124I5I4	250	9629	85

T a b l i c a II. /ciąg dalszy/

Nazwa powiatu	Od 100 ha i ponadto. Liczba kontrahentów.	Ilość ha.	Umówiony czynsz Żyto kg.	gr.	Gotówka Lt.	ct.	Młyny Liczba	Umówiony czynsz Żyto kg.	Gotów. Lt.	Sady liczba	Umówiony czynsz Lt.	Lokale Liczba	Umówiony czynsz Żyto kg.	Gotówka Lt.
Olieki	-	-	-	-	-	-	6	1545	103I.37	-	-	1	-	180.-
Birżański	5	757.3	15680	-	-	-	3	-	559.40	4	355	-	-	-
Kowieński	3	463.4	26300	-	-	-	3	-	-	2	844	2	1250	-
Kiejdański	1	24I	7640	-	-	-	2	-	1402.90	2	720	-	-	-
Kretyngowski	5	849.4	13029	750	-	-	6	-	19883.20	1	255	1	-	60 -
Marjamp.-Sejn.	9	2037.8	73668	500	-	-	2	350	1500.-	2	355	-	-	-
Możejkowski	1	13I.9	-	-	559.	65	4	-	4I99.-	-	-	-	-	-
Poniewieski	5	7I8.1	47569	500	-	--	3	2000	1320.-	-	-	-	-	-
Rosieński	9	1182.	24858	-	-	-	1	1654.5	-	1	106	10	1000	1470.-
Rakiski	1	198	5200	-	-	-	-	-	-	-	-	2	164	14.29
Szawelski	10	1737	49764	500	-	-	-	-	-	9	2947	1	250	-
Taurogski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	697.-
Telszewski	7	13I5	26805	-	-	-	3	17	20I4	-	-	1	858	-
Trocki	3	4II	11670	-	-	-	2	-	742.67	1	150	2	350	-
Wiłkomierski	14	2649.3	72484	500	-	-	-	-	-	-	-	3	-	250.-
Uciańsko-Jez.	1	120	2500	-	-	-	4	-	686I.40	12	2958	3	-	240.-
Wyłkow.-Szacki	6	832.2	339I4	500	-	-	-	-	-	-	-	3	-	339.-
Ogółem:	80	13643.4	4II084.	250	559	65	36	5546.5	39495.94	33	8090	5I	3872	3706.29

Tablica III.-

Nazwa Powiatu	Przeznacz na parcel w 1925 r. ha	Rozparcel. w 1925r. Ilość dworów	Rozparcel. w 1925r. Ilość działek	Rozparcel. w 1925r. Obszar ogólny	Na normy niepodleg. wywłasz. i zakłady przem.	Nadzielono w zamian za serwit. i prawa past.	Nabyto na własność: Bezrolnym Liczba	Bezrolnym ha	Małorolnym Liczba	Małorolnym Ha	Rzemieśl. i rob. dworskim Liczba	Rzemieśl. i rob. dworskim ha
Olicki	7000.	27.	673	6377	1361.	550	260	2758	231	934	89	175
Birżalsko-Poswolski	5000	22	520	5254	625	-	242	3058	I88	973	2I	42
Kowieński	8000	2I	832	7232	888	500	273	2790	32I	I089	I26	25I
Kiejdań	8000	I9	554	5003	775	6	236	2678	I90	628	69	I37
Kretyng	6000	I3	274	2228	I67	60	I37	I556	I03	322	I7	36
Możejk.	4500	2I	56I	6283	668	23	3II	3785	74	342	66	I26
Marjamp.	4000	I5	353	2890	482	28	I89	I853	76	256	59	II6
Poniew.	I0000	6I	I060	II223	28I3	I05	37I	4608	360	I227	I44	295
Rosieński	I0000	28	705	6089	57I	85	338	3809	277	756	62	II5
Rakiski	3500	I8	379	2474	357	40	I07	I285	II6	368	69	I34
Sejneń.	I900	I	39	402	80	I2	2I	2I8	II	28	3	6
Szawelski	8000	55	782	9004	7I3	I7	4I3	5II0	2I3	88I	58	II5
Szakiew	2I00	6	III	I202	240	-	47	445	33	I09	20	34
Taurogski	5000	24	499	5460	93I	-	236	2743	I04	469	53	I06
Telszewski	5000	23	545	5249	550	243	235	2480	202	770	49	93
Trocki	I0000	44	II48	8222	2327	20	I83	2I53	699	I565	II9	25I
Wiłkom.	8000	43	II05	8070	I084	525	304	344I	670	I776	28	54
Jezierski	8000	6	II2	II45	320	-	4I	454	44	84	6	I4
Uciański	-	I7	464	4397	III0	85	I49	I64I	238	725	I6	32
Wyłkowyski	8000	I7	602	4936	880	I0I	332	29I9	I42	558	72	I43
Ogółem:	I22000	47I	II3I8	I03I40	I6942	2700	4425	49794	2242	I3887	II46	2275

T a b l i c a III /d. c./

Na rozwój miasta	Na parafj	Na cmentarze	Na szkoły	Na samorządy	Sprzed. z licyt.	Na zakł. przemysł.	Na żwirowiska	Na admin. leśną	Na zalesianie	Na gospod kultur.	Na gosp. wzorowe	Na instyt. społeczne	Na stoły rolnicze	zwrócono zagrab. ziemi	Zwróc. skup. ziem	Zwróc. kościoł.	Pod zarz. władz i inne potrzeby
4	18	5	47	4	110	39	3	85	-	-	-	-	-	-	56	-	228
19	1	1	62	3	49	-	26	30	58	-	85	19	-	-	198	-	5
19	2	3	42	5	253	12	4	136	497	220	-	3	303	-	45	-	170
52	-	2	20	3	180	1	9	83	-	198	-	6	-	-	142	-	83
6	-	1	26	-	-	-	2	6	2	-	14	-	-	-	-	-	20
9	8	5	18	-	130	38	4	170	41	80	-	28	-	158	361	-	289
8	20	5	21	5	4	29	-	21	-	-	-	2	-	36	-	-	4
70	16	9	91	6	129	5	26	186	739	430	-	23	-	82	22	-	341
30	-	1	3	2	86	15	8	59	158	-	-	-	152	-	188	35	16
130	13	6	28	-	33	21	1	31	-	-	-	9	-	-	-	-	18
-	-	-	3	-	-	-	-	-	55	-	-	-	-	-	-	-	-
122	-	4	36	-	355	24	24	173	557	40	62	243	-	-	154	67	307
-	-	-	12	2	-	-	-	12	-	300	-	2	-	-	-	-	46
10	-	6	49	-	246	14	15	78	380	210	-	21	-	-	37	-	118
44	-	3	12	-	71	23	5	53	84	-	-	228	70	4	74	-	142
5	24	8	66	4	228	38	11	90	303	320	-	38	-	-	448	-	323
5	-	3	56	-	213	2	4	120	483	-	25	15	-	-	-	-	264
-	8	1	3	-	94	1	1	22	-	120	-	20	-	-	-	-	4
22	15	2	16	2	34	15	-	63	430	120	-	4	-	-	54	-	27
-	18	3	29	-	90	13	5	37	83	-	-	-	-	-	-	-	57
555	143	68	640	36	2305	289	148	1445	3870	2038	172	675	525	280	1778	102	2462

Tablica IV.

Powiat	Liczba gospodarst.	Ilość budynków: Domów mieszk.	Stodół	Chlewów i staj.	Odryn /skład.	Spichlerzów	Ogólna liczba bud.	Materjał: Sciany: Drzewa	Mater. ogn.	Dachy: Słomy	Gontów	Blachy	Liczba osad posiadając. wszystkie niezbęd. budyn.	Liczba osad. nie posiad. żadnego bud.	Liczba osad posiad. nie-wszyst. bud.
Sejneński	537	259	257	162	3	6	687	678	9	685	2		52	133	352
Marjampolski	1251	534	456	430	35	20	1475	1375	100	1326	119	30	805	550	496
Rokiski	667	378	284	252	66	33	1013	947	66	882	82	49	55	184	428
Poniewieski	1107	409	261	313	107	45	1135	1073	62	1007	109	19	51	546	610
Telszewski	367	149	30	88	49	12	328	314	14	220	85	23	57	120	190
Trocki	752	450	289	248	105	20	1112	1110	2	1076	34	2	140	178	434
Uciańsko-Jezior.	578	321	213	208	41	31	814	796	18	780	24	10	60	158	360
Możejski	447	178	14	123	56	19	390	304	86	217	168	5	19	181	247
Birże	932	534	156	483	287	104	1564	1251	313	1327	196	41	87	238	607
Szawelski	1547	896	86	766	446	151	2345	1833	512	1882	434	29	34	340	1173
Kowieński	904	468	326	292	28	22	1136	1013	123	1026	96	14	71	311	522
Rosieński	833	332	77	235	118	25	787	760	27	559	227	1	28	393	412
Kiejdański	1238	750	308	370	203	114	1845	1763	82	1704	120	21	135	304	799
Wyłkowyski	1948	701	698	490	17	14	1920	1410	510	1624	265	31	61	703	884
Szacki	862	375	398	299	38	46	1156	990	166	1060	86	10	71	319	472
Taurogski	647	274	12	198	91	12	587	524	63	420	162	5	56	179	412
Wiłkomierski	764	478	370	380	33	38	1299	1254	45	1213	83	3	103	199	462
Olicki	655	547	391	291	11	20	1260	1237	23	1217	36	7	45	153	457
Krętyng.	665	229	58	90	70	58	505	482	23	305	139	1	5	489	171
Ogółem:	16361	8462	4784	5718	1804	790	21358	19114	2244	18590	2467	301	1335	5678	9348

T a b l i c a V

P o w i a t	Cele rozbud.		Na nab.inwent.		Na cele meljor.		Na cele zasiewów wiosennych		Na cele zasiewów jesiennych		Ogółem
	Liczba zaopatrz.	Lit.	Liczba zaopatrz.	Lit.	Liczba zaop.	Lit.	Liczba zaopatrz.	Lit.	Liczba zaopatrz.	Lit.	Lit.
Olicki	45	41.188	44	9.000	-	-	111	24.319	59	8.210	82.717
Birże	75	46.220	34	9.800	-	-	193	35.663	68	10.900	102.583
Kowieński	63	40.700	77	13.800	-	-	113	31.358	81	10.200	96.058
Kiejdański	193	91.382	74	12.050	-	-	187	30.487	95	11.300	145.219
Kretynga	176	88.106	30	9.000	-	-	247	44.619	90	14.334	156.059
Możejski	145	52.276	75	7.895	-	-	138	22.168	66	8.598	90.937
Marjampolsko-Sejn.	180	110.900	67	20.000	-	-	272	49.088	151	15.800	195.188
Poniewieski	144	97.896	75	19.000	-1	900	189	40.208	140	17.750	175.754
Rokiski	119	66.190	47	10.300	-	-	142	30.198	42	6.172	112.860
Rosieński	188	114.132	183	10.775	-	-	313	44.247	120	13.830	182.984
Szawelski	164	96.594	84	14.800	1	1500	301	40.657	116	16.000	169.551
Taurogski	59	39.900	39	11.200	-	-	83	20.469	58	9.400	80.969
Telszewski	49	27.560	65	8.000	-	-	86	14.718	38	4.000	54.278
Trocki	109	57.762	207	13.000	-	-	146	29.114	63	9.000	108.876
Wiłkomierski	90	52.380	166	16.500	-	-	258	27.798	188	16.920	113.598
Uciańsko-Jezior.	121	72.776	93	9.870	-	-	227	27.116	81	8.168	118.130
Wyłkowysko-Szacki	176	187.200	95	28.200	-	-	470	79.182	206	33.478	328.061
O g ó ł e m:	2.096	1.283.162	1455	283.190	2	2400	3.221	591.610	1662	213.460	2.313.822

Konjunktury gospodarcze Litwy w związku z budżetem państw, na 1927 r.

"Lietuvos Ukis" Nr.10 /49/. Artykuł p.t.:"Dokoła budżetu na 1927 r." Streszczenie:

W związku z budżetem litewskim na 1927 r. należy przyjrzeć się konjunkturom gospodarczym Litwy, zwłaszcza zaś jej produkcji rolnej.Rolnictwo stanowi,jak wiadomo, główne zajęcie ludności i podścielisko,na którem rozwijają się dalsze gałęzie produkcji.Ścisłych danych statystycznych co do produkcji rolnej na Litwie brak.Z konieczności przeto opierać się należy na danych ilustrujących handel zagraniczny Litwy i dopiero na podstawie tych danych drogą dedukcji,w przybliżeniu skreślić stan rolnictwa.Tablice Nr.1 ,2 i 3 umieszczone na końcu niniejszego artykułu ilustrują eksport litewski bydła i zboża w ciągu lat ostatnich.-

Z powyższego wynika, że produkcja rolna na Litwie corocznie wzrasta.Nie da się jednak tego powiedzieć o wszystkich pozycjach poszczególnych.Tak np: zmalała nieco ilość eksportowanego bydła i koni.Jest to wprawdzie zjawisko przejściowe,tem nie mniej jednak wielce dla rolników litewskich dotkliwe,zwłaszcza że zmalał także eksport zboża.Jakość zboża litewskiego jest niewysoka,natomiast cena wysoka.To też perspektywy eksportu zboża bardzo są dla Litwy niepomyślne.Wzrósł natomiast znacznie eksport nierogacizny i nabiału.Pierwsze miejsce w eksporcie produktów zajmuje,jak zawsze, len,chociaż eksport lnu nie wzrósł.-

Z danych powyższych dadzą się wyciągnąć wnioski następujące:1/Na Litwie w coraz większym stopniu szerzy się świadomość doniosłości hodowli świń oraz gospodarki mlecznej,-2/pomimo skurczenia się eksportu bydła,koni,boczków i wędlin,produkty rolne zaczynają w eksporcie litewskim zajmować pozycję coraz poważniejszą, 3/produkcja rolna na Litwie wciąż się rozwija.O tem ostatniem świadczy również rozwój organizacyj rolniczych. Tak np: w dniu 31/XII.1925 r. czynnych było na terenie Litwy 102 mleczarnie /z czego 47 parowych i 55 ręcznych/.Mleczarnie te przetworzyły ogółem 9.454.442 kg. mleka,z którego wyprodukowano 315.545 kg.masła i 111.670 kg.sera.W 1926 r. stworzono również 102 mleczarnie /60 ręcznych i 42 parowe/.Powstał też Związek Spółek Mleczarskich,co niewątpliwie jeszcze bardziej się przyczyni do rozwoju mleczarstwa krajowego.-

W 1925 r.powstało 359 pólek doświadczalnych,o ogólnym obszarze 95 ha.Ilość punktów oczyszczania zboża wynosiła w 1924 r. 216,w 1925 - 280, zaś w 1926 r. - 322.We wszystkich tych punktach oczyszczano ogółem 116.144 cnt. zboża.W 1925 r.istniało 270 punktów łączenia bydła i 38 punktów oczyszczania lnu /czynnych 17/,gdzie oczyszczano ogółem 45.950 kg.przędzy lnu.Wreszcie istnieją 23 punkty suszenia owoców.-

O postępie rolnictwa świadczy wzrastający z roku na rok import bydła rasowego,nawozów sztucznych i innych akcesorjów rolniczych.-

Tablica Nr.4 porównawcza wykazuje import rasowego bydła,koni,nasion,nawozów sztucznych i maszyn rolniczych.Z tablicy tej wynika,że zmalał gwałtownie tylko jeden import bydła.Tłumaczy się to nietylko podwyższenie taryfy celnej na bydło /1/I.1926 r./, lecz również okolicznością, że poprawy rasy bydła dokonuje się coraz więcej przy pomocy ogierów krajowego pochodzenia.Tem samem import bydła traci większe znaczenie. Zmalał również import nasion.Wzrósł natomiast import maszyn rolniczych i nawozów sztucznych.-

Tak w ogólnych zarysach wyglądają perspektywy rozwoju rolnictwa na Litwie.Nie są one narazie zbyt pomyślne,lecz postęp jest niewątpliwy.Wogóle jednak prace dokonane są kroplą w morzu i ogromnie wielkiego jeszcze trzeba nakładu pracy i pieniędzy, aby zrównać rolnictwo litewskie z poziomem europejskim.Bez tego zaś ekonomiczny byt kraju jest niemożliwy.Drugą gałęzią produkcji litewskiej jest przemysł.Gałąź ta jest w zestawieniu z rolnictwem bardzo nieznaczna.Ostatnio na terenie Litwy czynnych było około

---

K o n j u n k t u r y   g o s p o d a r c z e   L i t w y   w   z w i ą z k u   z   b u d ż e t e m   p a ń s t w a ,   n a   1927 r.

„Lietuvos Žinios" Nr.15 /457/. Artykuł p.t.:"Projekt budżetu na 1927 r.", S. Straszewicz:

W związku z budżetem litewskim na 1927 r. należy przyj-rzeć się konjunkturom gospodarczym Litwy, zwłaszcza zaś jej produkcji rolnej. Rolnictwo stanowi, jak wiadomo, główne zajęcie ludności i podstawę, na której rozwija się dalsze gałęzie produkcji. Z braku ścisłych danych statystycznych co do produkcji rolnej na Litwie, co do jej [illegible] przeto [illegible] ale należy na danych [illegible] handel zagraniczny Litwy i dopiero na podstawie tych [illegible] produkcji w przybliżeniu określić stan rolnictwa. Tablice Nr.1 [illegible], 2 i 3 umieszczone na końcu niniejszego wykazu, [illegible] eksport litewski bydła i zboża w ciągu lat ostatnich.-

Z powyższego wynika, że produkcja rolna na Litwie corocznie wzrasta. Nie da się jednak tego powiedzieć o rozmaitych poszczególnych gałęziach. Tak np. [illegible] mieć ilość eksportowanego bydła i koni [illegible] zmniejszył się [illegible], tem nie mniej jednakowoż [illegible] rolników litewskich dobrobyt, zwłaszcza że wzrastał także eksport zboża. [illegible] zboża litewskiego jest niewysoka, natomiast [illegible]. Że też perspektywy eksportu zboża bardzo są dla Litwy niepomyślne, gdyż natomiast znaczenie eksport nierogacizny i [illegible]. Pierwsze miejsce w eksporcie produktów zajmuje, jak zawsze, len, chociaż eksport lnu nie wzrósł.-

Z danych powyższych [illegible] się wyciągnąć wnioski następujące: 1/ Na Litwie w coraz większym stopniu szerzy się świadomość doniosłości hodowli [illegible] oraz gospodarki mlecznej.- 2/ pomimo skurczenia się eksportu bydła, koni, boczków i wędlin, produkty rolne zajmują w eksporcie litewskim zajmową pozycję coraz poważniejszą. 3/ produkcja rolna na Litwie wciąż się rozwija. O tem ostatniem świadczy również rozwój organizacyj rolniczych. Tak np. w dniu 31/XII.1925 r. [illegible] było na terenie Litwy 102 mleczarnie /z czego 47 [illegible] i 55 [illegible]/. Mleczarnie te przerobiły ogółem 9,[illegible] kg. mleka, z którego wyprodukowano 515 545 kg. masła i 111,5[illegible]. W 1926 r. utworzono [illegible] niż 102 mleczarni /60 [illegible] i 42 [illegible]/. Powstał też Związek Spółek Mleczarskich, co [illegible] jeszcze bardziej się przyczyni do rozwoju mleczarstwa krajowego.-

W 1925 r. powstało 309 pól doświadczalnych, o ogólnym obszarze [illegible] ha. Ilość punktów oczyszczania zboża wynosiła w 1924 r. 218, w 1925 - 289, zaś w 1926 r. - 322. We wszystkich tych punktach oczyszczono ogółem 115,144 cent. zboża. W 1925 r. [illegible] punktów [illegible] i 36 punktów oczyszczania lnu /czyn-[illegible] oczyszczono ogółem 45.950 kg. przędzy lnu, wzrasta [illegible].

O [illegible] rolnictwa [illegible] świadczy wzrastający z roku na rok import [illegible] nasion, nawozów sztucznych i innych akcesorjów rolniczych.-

Tablica Nr.4 [illegible] wykazuje import rasowego bydła, koni, nasion, nawozów sztucznych i maszyn rolniczych. Z analizy tablicy tej wynika, że zmalał [illegible] tylko jeden import bydła. Tłumaczy się to tem niewątpliwie podwyższeniem taryfy celnej na bydło /1/I.1926 r./, jako również i okolicznością, że poprawy rasy bydła dokonuje się coraz więcej przy pomocy ogierów krajowego pochodzenia. Tem samem import [illegible] traci większe znaczenie. Zmalał również import nasion, wzrósł natomiast import maszyn rolniczych i nawozów sztucznych.-

Tak w ogólnych zarysach wyglądają perspektywy rozwoju rolnictwa na Litwie. Nie [illegible] pewno, lecz postęp jest niewątpliwy. Wogóle jednak [illegible] dokonane są kroplą w morzu i ogromnie wielkiego jeszcze wysiłku [illegible] pracy i pieniędzy, aby zrównać rolnictwo litewskie z poziomem europejskim. Dla tego zaś ekonomiczny byt kraju jest niemożliwy [illegible] gałęzie produkcji [illegible] jest przedwczesny. [illegible] w zestawieniu z rolnictwem [illegible] [illegible] było [illegible]

6,5 tys. zakładów przemysłowych oraz rzemieślniczych /w tem drobne zakłady zatrudniające poniżej 2-ch ludzi/. Wszystkie zakłady zatrudniają blisko 40 tys. robotników, z czego 15 tys. przypada na krawiectwo,i murarstwo, 17 tys. na szewiectwo, piekarstwo,kowalstwo i t.p. wreszcie 7-8 tys. robotników - zakłady przemysłowe /fabryki/we właściwem tego słowa znaczeniu. Nie zalicza się do tego robotników kolejowych,drogowych,/drogi wodne/,szoferów,woźniców i t.p. których jest przeszło 8 tys.

Ilość zakładów przemysłowych według rodzaju produkcji przedstawiała się w latach 1925 i 1926 jak następuje

	1926 r.		1925 r.	
	Zakładów:	Robitnik.	Zakładów:	Robotników
Produkcja artyk.spoż.	232	1.751.	225.	1.563
Przetwarz.produk.bydl.	29	785	36	1.281
Przetw.materj.leśnego	96	1.160	99	1.425
Produkcja minerałów	36	1.435	27	1.539
Przetwarzanie metal.	20	663	15	646
Produkcja pap.i poligr.	30	665	21	492
Produkcja wyr.z przędzy	32	684	24	498
Produkcja chemik.	14	459	12	489

Pozatem istniało w 1926 r. 59 zakładów krawieckich, farbiarni mydła,fabryk tytoniu,stacyj elektrycznych i t.p. zatrudniających 1.036 robotn. podczas, gdy w 1925 r. było ich zaledwie 51 /1.145 robotników/.-

Naogół więc ilość fabryk i zakładów w 1926 r. wzrosła,chociaż liczba zatrudnionych w nich robotników zmniejszyła się.Liczba robotników wzrosła jedynie w zakresie produkcji artykułów spożywczych,zwłaszcza w młynach,piekarniach.-

Co się tyczy produkcji akcyzowej,~~pkx~~ to przedstawia się w 1925 r. i 1926 r. jak następuje:

Nazwa:	1924 r.	1925 r.	1925 r. I-VII mies.	1926 r. I-VII mies.
herbata w kg.	79.543.0	74855.0	47118.6	59.287.6
Piwo w litr.	11707.228.5	8584212.8	6510895.8	5.354.836.0
Wino w litr.	31.038.0	42072.5	31210.0	58.046.5
Zapałki w t.pud.	59.725.1	53530.7	30901.9	31220.7
Gilzy w t.szt.	33.100.0	38200.0	22525.0	34.362.5
Tyton w kg.	729.243.3	773.065.8	495722.4	522.551.3

Z powyższego wynika,że produkcja akcyzowa wzrosła w 1926 r. niemal podwójnie, zwłaszcza w zestaw. z 1924 r.W szczególności wzrosła produkcja wina,gilzów,i tytoniu; zmalała produkcja piwa; produkcja zapałek i herbaty utrzymała się na jednakowym poziomie.Zaznaczyć pozatem należy, iż zmalała również produkcja monopolowego spirytusu,jak to wynika z tabelki poniższej /w litrach/:

	40%	95%
1924 r.	5.559.426	190.255
1925 r.	5.388.545	179.781
1925 r. I-VIII.	3.590.780	136.256
1926 r. I-VIII.	3.004.471	105.082

sprzedano natomiast:

1924 r.	5.390.211	170.805
1925 r.	5.211.119	166.419
1925 r. I - VIII.	3.465.677	110.303
1926 r. I - VIII.	3.003.645	106.871.

W związku z powyższem zmalały również bardzo znacznie dochody monopolowe, tem samem zaś dochody pośrednie.-

W sprawie rynków zbytu przemysłu litewskiego dają się zauważyć pewne objawy dodatnie. Danych statystycznych co do zapotrzebowania krajowego brak. Stwierdzić atoli należy, iż społeczeństwo nabiera coraz większego przekonania do krajowych skór, kosmetyków, manufaktury, wyrobów z żelaza i t.d. Eksport produktów rodzimych również wzrósł. Tak np: w 1923 r. eksportowała Litwa zaledwie 1.812.2 kg. minerałów na sumę 151.3 t.l. oraz 5.368.1 kg. wyrobów z żelaza na sumę 887.1 t.lit. W 1924 r. zaś eksport przedstawiał się już jak następuje:

Wyroby z drzewa	177,3	t.	248,2	t.li.
Minerały	27,9	"	319,6	" "
Wyroby z metalu.	2674,5	"	1.406,5	" "
Chemikalja	80,6		211,1	" "
Bielizna	5,2		146,8	" "
Tkaniny -	11,3	"	294,2	" "
Wyroby ze lnu.	18,4	"	104,5	" "
Papier i wyroby z papieru. . .	2263,3	"	1.863,8	" "
Ogółem:	5258,5	"	41.594,7	" "

W 1925 i 1926 r. eksport wyrobów gotowych przedstawiał się natomiast jak następuje:

Nazwa:	1925 r.-		1925 r.I-VII.		1926.I-VII m.	
	Ilość:	Wartość:	Ilość:	Wartość:	Ilość:	Wartość
Mydło	0,9	4,3	0,9	3,4	0,0	0,2
Skóra na pod.	399,6	6415,4	87,2	1387,6	78,7	1013,1
Papier	1982,6	2566,8	1278,4	1585,0	871,6	1175,8
Przędza lnu	1,3	6,5	0,0	0,2	-	-
Tkan.ze lnu	0,0	1,8	0,0	1,7	-	-
Tektura	882,0	1130,2	477,3	631,4	567,1	831,4
Wyr.z burszt.	0,2	629,4	0,2	403,4	0,2	166,5
Drut żel.	109,3	119,9	55,5	57,9	109,3	186,1
Wyr.żel.	-	-	-	-	42,5	31,1
Zapałki	-	-	-	-	40,6	264,1
Ogółem:	3375,9	10874,3	799,5	4070,6	1710,0	3668,4

Eksport wyrobów gotowych wciąż się przeto rozwija. Narazie jednak przemysł odegrywa w ekonomicznym życiu Litwy rolę dość nieznaczną.-

Handel zagraniczny Litwy poczynił w ostatnich czasach znaczne postępy, jeżeli chodzi o wysokość obrotu i nowe rynki zbytu. Wysokość obrotu wyraża się w tabelce następującej:

Rok:	Eksport	Import	Nadwyżka plus, minus.	
1920.	55,1	72,3	minus	17,2
1921.	57,6	95,3	minus	37,7
1922.	76,9	74,9	plus	2,0
1923.	146,8	156,6	minus	9,8
1924.	266,6	206,5	plus	60,1
1925.	242,7	252,7	minus	10,0
1925 /I półr./	112,2	125,5	minus	13,3
1926 /I półr./	125,1	100,0	plus	16,1

Najwyższy obrót przypadł na 1924 r. W owym też roku bilans handlowy wykazał aktywa w sumie 60,1 m.l. W 1925 r. bilans handlowy był pasywny /10 m.l./ zaś w 1926 r. - aktywny /16,1 m.l. za I-sze półr./ Naogół eksport litewski kształtuje się w wysokości 250 m.l. /przeciętnie/, co w zestaw. z eksportem z 1920 r. wynosi różnicę niemal 200 m.l. wzwyż.-

Z drugiej strony poprawa handlu zagranicznego Litwy wyraża się również coraz większem uniezależnieniem się od rynków niemieckich, zarówno pod względem eksportu, jak też importu. W 1924 r. eksport litewski do Niemiec wynosił niemal 51% całego eksportu litewskiego, zaś import - 57% całego importu litewskiego. W pierwszem półroczu 1924 r. cyfry te wynosiły nawet odpowiednio: 52,49% i 58,01% Natomiast w pierwszem półroczu 1926 r. eksport do Niemiec spadł na 35,04%, zaś import na 51,21%. W związku z tem wzrósł eksport litewski do Belgji, Czechosłowacji, Anglji, Francji i Szwecji, import natomiast - z Czechosłowacji, Anglji, Estonji, Francji i Szwecji.-

Trzecią dodatnią cechą handlu zagranicznego Litwy jest wzrost eksportu wyrobów gotowych /Patrz tab.VI i VII./

Główną pozycję w eksporcie litewskim stanowią surowce i półfabrykaty, w pierwszym rzędzie: len i materjał leśny. Eksport tego ostatniego przedstawia się jak widać z tablicy Nr.4 /umieszczonej na końcu artykułu/

Z powyższego wynika, że najwięcej drzewa eksportowano w 1924 r. Eksport z 1925 r. i 1926 r. jest niemal równy. Eksportuje się głównie celulozę. W związku jednak z wielkiem przetrzebieniem lasów na Litwie oraz dużem zapotrzebowaniem krajowem na budulec i opał, eksport drzewa nie będzie mógł na przyszłość odegrywać dotychczasowej swej roli w litewskim handlu zagranicznym, co też wielce ujemnie się odbije na litewskim bilansie handlowym. Nie należy również zapominać o wielkiej zniżce cen na materjał leśny, na rynkach zagranicznych, co także stanowi dla Litwy poważny cios.

Reasumując wszystkie powyższe wywody i fakty stwierdzić należy, iż perspektywy litewskiego handlu zagranicznego nie są pomyślne, pomimo niektórych pomyślnych objawów /wzrost importu narzędzi i utensyljów rolniczych, zmalenie importu manufaktury, kosmetyków, skór i t.d./ Z tem się budżet litewski na 1927 r. liczyć powinien. Niepodobna też zapominać, że z przewidywanych w 1925 r. dochodów /287,850 m.l./ wpłynęło zaledwie 258,625,3 m.l. W 1926 r. preliminowaną początkowo sumę dochodów /301,950,0 m.l./ wypadło zredukować, wskutek ciężkiej sytuacji ekonomicznej kraju do 241,935,3 m.l. z czego w ciągu 8 mies. wpłynęło zaledwie 57%. Budżet na 1927 r. liczyć się winien z powyższemi danemi jak również z faktem niepomyślnych konjunktur dla przemysłu i dla urodzaju z ujemnym wpływem reformy rolnej na produkcyjność rolnictwa, wreszcie z corocznym stałym deficytem kolei. Ministerstwo Finansowe wszystko to w pewnym stopniu uwzględnia, określając sumę dochodów w 1927 r. na 227,426,187 litów, a więc o 14,509,188 m.l. litów mniej niż w 1926 r. /241,935,375 m.l./ Redukcja poszczególnych pozycyj dochodowych przedstawia się jak następuje /Tablica Nr.5, umieszczona na końcu artykułu./

Podatki bezpośrednie zaczynają się więc stabilizować w wysokości 28-30 mil.lit. Podatki pośrednie zaś /łącznie z cłami/ maleją z roku na rok. Przyczyną tego jest zmniejszenie wpływów z ceł i monopolów. Inne pozycje utrzymują się na tym samym mniejwięcej poziomie.

W związku ze skurczeniem się wpływów obcięto także na 1927 r. wydatki. Unaocznia to tablica Nr.6 umieszczona na końcu artykułu.-

Wydatki na 1927 r. zredukowano przeto w zestaw. z 1926 r. o 14 m.l. przeszło.- Zredukowano głównie wydatki nadzwyczajne w zakresie administracji.-

Tablica I. Bydło żywe.

Nazwa:	1923 r. Ilość w tys.szt.	1923 r. Wartość w tys.lit.	1924 r. Ilość w t.szt.	1924 r. Wartość w tys.l.	1925 r. Ilość w tys.szt.	1925 r. Wartość w tys.l.	1925 r./I półr./ Ilość w tys.szt.	1925 r./I półr./ Wartość w tys.lit.	1926 r. /I.p./ Ilość w t.szt.	1926 r. /I.p./ Wartość w t.lit.
Bydło rogate .	10.074	3.032,1	27.976	5.403.5	9.322	5.020.7	4.587	2.037.7	3.912	1.854.8
Konie	6.606	4.729.8	23.224	16.218.8	22.328	14.446.5	15.825	10. 278.3	4.788	2.632.9
Swinie . . .	22.392	7.728.4	55.470	11.772.6	48.044	13.740.9	19.542	[illegible]	31.331	8.945.7
Gęsi	41.998	529.1	269.980	3.701.6	188.723	2.636.7	1.679	31.4	2.737	45.1
Razem .	81.070	16.019.4	375.950	32.096.5	268.417	35.844.8	41.633	17.304.2	42.768	13.478.5

Tablica II. Artykuły spożywcze.

Nazwa	1923 r. Ilość w tys.szt.	1923 r. Wartość w tys.lit.	1924 r. Ilość w t.szt.	1924 r. Wartość w t.lit.	1925 r. Ilość w tys.szt.	1925 r. Wartość w t.lit.	1925 r./I półr./ Ilość w tys.szt.	1925 r./I półr./ Wartość w tys.l.	1926 r./I p./ Ilość w t.szt.	1926 r./I p./ Wartość w tys.lit.
Zboża	30.846.4	10.818.8	22.153.6	8.592.8	8.420.7	3.974.7	3.592.4	1.798.9	1.839.6	1.023.7
Pszenica	-	-	-	-	9.6	6,3	1.2	1.2	1.368.7	837.9
Żyto	-	-	-	-	1.277.5	589.5	0.6	0.4	34.4	14.0
Jęczmień	-	-	-	-	1.586.4	801.1	608.4	345.2	34.4	14.0
Owies	-	-	-	-	2.705.5	1.265.4	2.255.4	1.061.4	160.5	67.3
Wyka	-	-	-	-	2.841.7	1.312.1	766.8	390.7	241.6	90.5
Nabiał	897.7	2.170.5	1.640.5	6.969.4	2.851.0	12.074.3	1.018.3	4.068.2	1.896.0	6.171.5
Mleko	-	-	-	-	888.2	544.6	372.4	217.2	1.012.7	530.1
Masło	-	-	-	-	932.3	7.148.4	309.9	2.301.3	637.8	4.679.5
Ser litewski	-	-	-	-	1.030.6	4.381.3	336.0	1.549.7	245.5	961.9
Jaja	85.985.0	15.102.6	184.720.2	19938.1	64.976.3	14.872.0	29.334.8	5.916.0	33.876.2	6.212.6
Boczki i wędl.	-	-	-	-	2.262.0	5.346.0	1.487.1	3.145.0	1.221.0	3.890.7
Mięso wędz.sol. kons.i słonina	-	-	-	-	39.9	102.0	28.7	78.7	24.0	73.2
Wędz.mięso,sol. i t.d.	1.171.5	2.585.4	4.743.8	11.310.0	2.301.9	5.448.0	1.515.8	3.223.8	1.245.9	3.963.9
Razem	39.915.6	30.677.3	32.531.2	46.810.3	16.824.4	36.368.7	33.023.3	15.006.9	6.674.1	17.371.7

Tablica I. Bydło żywe.

Nazwa:	1923 r. Ilość w tys.szt.	1923 r. Wartość w tys.lit.	1924 r. Ilość w t.szt.	1924 r. Wartość w tys.l.	1925 r. Ilość w tys.szt.	1925 r. Wartość w tys.l.	1925 r./I półr./ Ilość w tys.szt.	1925 r./I półr./ Wartość w tys.lit.	1926 r./I p./ Ilość w t.szt.	1926 r./I p./ Wartość w t.lit.
Bydło rogate .	10.074	3.032,1	27.976	5.405.5	9.322	6.020.7	4.597	2.037.7	3.912	1.854.8
Konie	6.506	4.729.8	23.224	16.218.8	22.225	14.446.5	15.825	10.278.3	4.788	2.832.9
Świnie . . .	32.592	7.728.4	55.470	11.772.6	48.044	13.740.9	19.542	[illegible]	31.331	8.945.7
Gęsi	41.998	529.1	269.980	3.701.6	[illegible]	2.636.7	1.679	31.4	2.737	45.1
Razem .	91.170	16.019.4	375.950	32.096.5	268.417	35.844.8	41.635	17.304.2	42.768	13.479.3

Tablica II. Artykuły spożywcze.

Nazwa	1923 r. Ilość w tys.szt.	1923 r. Wartość w tys.lit.	1924 r. Ilość w t.szt.	1924 r. Wartość w t.lit.	1925 r. Ilość w tys.szt.	1925 r. Wartość w t.lit.	1925 r./I półr./ Ilość w tys.szt.	1925 r./I półr./ Wartość w tys.l.	1926 r./I p./ Ilość w t.szt.	1926 r./I p./ Wartość w tys.lit.
Zboża	30.846.4	10.818.8	22.155.6	8.592.8	8.420.7	3.974.7	3.592.1	1.798.9	1.839.0	[illegible]
Pszenica	-	-	-	-	9.6	8.8	1.2	1.2	1.388.9	837.2
Żyto	-	-	-	-	1.373.5	596.5	0.6	0.4	[illegible]	14.0
Jęczmień	-	-	-	-	1.566.4	601.4	506.4	315.2	34.4	14.0
Owies	-	-	-	-	3.907.3	1.204.4	2.533.4	1.001.4	160.5	67.3
Wyka	-	-	-	-	2.841.7	1.221.1	736.8	590.7	241.3	90.5
Nasiona	897.7	2.170.5	1.640.5	6.969.4	2.861.0	12.075.3	1.010.7	4.066.2	1.898.0	5.124.5
Mleko	-	-	-	-	888.2	644.6	[illegible]	[illegible]	1.012.7	[illegible]
Masło	-	-	-	-	933.3	7.148.4	309.9	2.301.6	637.8	[illegible]
Ser litewski	-	-	-	-	1.030.6	4.331.3	335.0	1.549.7	246.5	[illegible]
Jaja	85.985.0	15.102.6	184.720.2	19938.1	61.976.3	14.876.0	20.334.8	5.916.0	35.876.2	6.216.6
Boczki i wędl.	-	-	-	-	2.866.0	5.546.0	1.487.1	2.140.0	1.221.0	[illegible]
Mięso wędz.,sol.										
Kons.i [illegible]	-	-	-	-	39.9	102.0	22.7	77.7	24.0	73.2
Wędz.mięso,sol. i t.d.	1.171.5	2.585.4	4.743.5	11.310.0	2.301.9	5.448.0	1.515.8	3.222.8	1.265.9	[illegible]
Razem	39.915.6	30.677.3	32.531	45.810.2	16.524.4	[illegible]	33.023.4	15.006.9	[illegible]	17.372.7

Tablica III.- Surowce i półfabrykaty.-

	1923 r.		1924 r.		1925 r.		1925 r./I półr./		1926 r. /I półr.	
	Ilość w t.kg.	Wart. w t.l.	Ilość w t.ton.	Wart. w t.l.	Ilość w t.ton	Wart. wt.l.	Ilość w t.ton	Wartość w tys.l.	Ilość w t.ton	Wartość w t.l.
Nasienie koniczyny					3I0.6	I47I.4	272.6	I276.1	263.3	1532.7
" tymotejki	273.9	5II.7	I3I2.1	1195.2	I4I.3	356.8	7I.1	207.9	72.2	230.6
Różne inne nasiona					-	-	-	-	30.3	19.5
Len	7724.8	12980.1	14047.2	52748.3	1008I.0	42923.	73I4.7	29066.4	13694.4	42436.3
Nasienie lnu	189I0.4	13047.3	18637.2	16292.2	20567.5	17429.2	1587.4	1488.8	4I43.1	3083.6
Makuły lniane	-	-	-	-	1986.3	5305.7	1150.3	3074.9	169I.8	38I2.6
Odpadki lnu	-	-	-	-	36.1	69.6	12.2	19.5	172.2	285.4
Ogółem	26909.1	26539.6	33998.5	70235.7	34122.8	67555.7	10408.3	35133.6	20067.1	5I400.9

Tablica IV.- Import bydła nawozów sztucznych i maszyn rolniczych.-

	1923 r.		1924 r.		1925 r.		1925 r. /I półr./		1926 r./I półr./	
	Ilość w t.kg.	Wartość w t.l.	Ilość w t.ton	Wartość w t.l.	Ilość w t.ton	Wartość w t.l.	Ilość w t.ton	Wartość w t.l.	Ilość w t.ton	Wartość w t.l.
Bydło/rog.kon.i winie/	1.7	489.8	220.9	106I.6	602.1	1187.2	355.6	670.6	134./szt./	24.2
Różne nasiona	-	-	-	-	49I.3	993.6	470.2	926.9	232.3	554.8
Różn.naw.szt./superf	23380.4	4333.6	52355.9	5989.6	67206.4	8829.9	14972.0	203I.1	16649.0	2562.8
Różne maszyny roln.	1684.1	3I08.8	2233.0	3I95.7	14I8.9	236I.0	8II.9	1063.9	704.3	2230.4
Traktory	-	-	-	-	82.1	307.9	34.3	150.1	45.0	162.1

Tablica IV. Materjał leśny i opał.-

	1923 r.		1924 r.		1925 r.		1925 /I półr./		1926/I półr/	
	Ilość w t.kg.	Wartość w t.l.	Ilość w tys.t.	Wartość w t.l.	Ilość w t.t.	Wartość w t.l.	Ilość w t.t.	Wartość w t.l.	Ilość w t.t.	Wartość w t.l.
Belki dębowe . .	-	-	-	-	2909.1	400.2	=1515.0	198.1	1060.3	134.0
Belki osinowe	-	-	-	-	6528.7	762.7	5481.3	624.4	5354.6	546.6
Belki sosnowe	-	-	-	-	12372.3	1859.4	3995.1	609.1	233.0	27.3
Papierówka	-	-	-	-	78407.1	6224.7	18205.3	1415.3	31878.3	2582.4
Inne drzewo	-	-	-	-	19546.0	2738.9	9462.3	1299.6	3065.6	397.4
Ogółem:	44.0	6636.5	48416.8	8132.1	19763.2	11995.9	38659.0	4146.5	4146.5	3687.7
Deski	-	-	-	-	16278.8	4193.9	6811.8	1532.4	7430.8	1891.1
Blanki	-	-	-	-	26.5	8.0	1.4	0.5	206.5	52.6
In.obrob.drzewo	-	-	-	-	30555.5	8768.1	20225.4	5410.1	2684.4	732.8
Słupy	-	-	-	-	-	-	-	-	228.2	67.0
Podpórki	-	-	-	-	-	-	-	-	1769.9	209.5
Fornir	-	-	-	-	4983.2	3898.9	3007.2	2321.3	2706.8	2829.3
Celuloza	-	-	-	-	37512.7	21050.7	17549.6	8960.2	19677.3	13300.6
Ogółem:	443.1	35235.8	200368.3	57598.9	89355.7	37919.6	47595.3	18418.4	34703.6	19082.6
Opłaowe drzewo:	0.3	465.4	6057.8	286.3	14208.9	582.4	5216.1	193.9	3141.6	123.2
Torf	-	-	-	-	297.3	22.4	154.6	11.6	6.5	0.5
Ogółem eksport materj.leśnego i opału:	487.3	42337.7	954842.9	66017.3	123625.1	50520.3	91625.0	22770.4	41998.2	22894.0

T a b l i c a Nr.V. Dochody państwowe w 1925-27 roku / w tys.lit./

	1925 r. prelimin.	1925 r. otrzymano	%	1925 r.I-VIII-trzym.	%	1926 r. prelim.	1926.I-VIII otrzym.	%	1927 r. preliminowano
Dochody zwyczajne:									
Podatek bezpośredni	30674.0	32695.9	106.6	17655.5	59.3	31339.7	17382.1	55.5	27112.0
Podatki pośrednie:	67331.2	58164.7	86.4	38980.7	69.5	61531.8	34348.2	55.8	57702.4
Cła	51100.0	50731.0	90.3	34200.8	86.0	46350.0	28006.7	60.4	41300.0
Podatki dodatkowe	15433.0	16078.1	104.2	11303.9	89.1	9740.0	7662.9	78.7	8640.0
Opłaty	6801.5	7450.8	109.5	4339.3	68.5	7809.8	4561.8	58.4	7536.3
Doch.inst.państw.	44035.0	44814.5	101.8	25961.8	60.1	46477.1	27477.1	58.2	49814.0
Kapitały i mająt.pań.	23555.5	20555.7	87. 1	16527.0	75.4	20618.3	12082.6	60.1	19670.9
Doch.z urządz.roln.	48.0	50.2	104.6	43.5	155.4	92.5	12.3	13.3	69.5
Rach.ze Skarb.Państwa	5230.0	4701.2	89.9	3826.3	76.0	11465.2	4234.9	36.9	9947.2
Różne dochody	2749.5	2235.6	154.0	1975.2	120.1	2216.5	1572.9	71.0	1929.9
Ogółem doch.zwycz.	246957.7	239431.8	97.0	154814.	68.5	237640	137199.0	57.0	225373.3
Dochody nadzwycz.	20902.4	19193.5	91.8	15055.5	45.1	4294.5	715.7	16.7	3703.4
Ogółem	267860.1	258625.3	96.6	169869.5	65.5	241935.4	137914.7	57.0	227726.2

T a b l i c a Nr.VI. Zwyczajne i nadzwyczajne wydatki państwowe w 1925-27 roku.-

	1925 r.- prelimim.	1925 r. wyniosły	%	1925 r.- I VIII.wyn.	%	1926 r. prelimin.	1926 r.-I VIII wyn.	%	1927 r. preliminowano
Prezydent Republiki	328.6	311.0	94.5	206.4	62.6	240.6	173.4	66.5	220.9
S e j m	1576.3	1488.6	93.4	957.4	59.7	1354.5	960.7	69.2	1307.9
Gabinet Ministrów	4351.2	4224.5	96.8	3175.9	98.6	1739.8	1511.4	79.6	1306.9
M-stwo Spr.Wewn.	24034.3	23065.2	91.7	14230.8	56.6	23084.1	13817.3	54.5	19241.6
M-stwo Finansów	35652.9	32963.2	88.0	18214.6	48.5	30925.8	13963.7	42.2	32482.6
M-stwo Rolnictwa	26562.5	26275.2	87.3	17729.6	55.6	31610.8	22168.0	67.8	26230.1
Ministerstwo Oświaty	32922.1	30829.8	90.5	20023.7	57.9	31510.1	20591.6	59.1	32982.0
M-stwo Sprawiedliw.	8429.5	8241.2	94.2	4973.8	62.3	8148.5	5070.8	58.6	8084.8
M-stwo Komunikacji	71578.0	69865.3	93.7	44321.7	59.6	60417.3	36246.8	56.5	58439.1
M-stwo Spr,Zagran.	7013.0	6812.2	94.7	4115.4	65.4	7091.6	4347.7	58.5	6024.6
M-stwo Obr.Kraj.	53744.0	49699.0	90.1	35417.0	65.2	44604.0	25319.1	54.0	39891.1
Kontrola Państw.	1086.0	1061.9	95.6	679.7	58.5	1110.3	680.0	58.9	1124.6
Ogółem :	267278.4	254837.1	91.1	164046.0	59.1	241935.4	144851.1	56.2	227426.2

Budżet na rok 1927.-

"Lietuva" Nr.4 z dnia 7/I.27.-

Dnia 31 grudnia Sejm Litewski przyjął w trzeciem czytaniu budżet państwowy na r.1927 zbilansowany w sumie 229.535.703 litów.

Budżety Republiki Litewskiej w latach ostatnich przedstawia poniższa tabelka:

Rok.	Dochody	Wydatki.
1921	89.692.700.	89.603.500.
1922.	137.762.700.	131.000.600.
1923	166.261.444.	166.024.205.
1924	235.793.192.	232.324.714.
1925	258.625.284.	254.837.131.
1926/przewidziane/. . .	241.935.375.	241.935.375.
1927 " . . .	229.535.703.	229.536.703.

Budżet dosięgnął najwyższej cyfry w roku 1925 r.mianowicie - 267.860.109 lt. a w r. 1926 i obecnie w r. 1927 budżety wypadło zmniejszyć ze względu na potrzebę większej oszczędności,pogorszenie konjunktur ekonomicznych,spowodowane nieurodzajem ubiegłego roku.-W r.1925 dochody brutto wyniosły 258.625.284 lt. zamiast przewidywanej sumy z - 267.860.119 lt.,wydatki zaś wyniosły 254.837.131 lt. zamiast przewidywanej sumy 267.278.381 lt. W ten sposób w r.1925 wpłwpłynęło na poczet dochodów 96.6% przewidywanej sumy,wydatki zaś wyniosły nieco powyżej 95% sumy preliminowanej.Nadwyżka,jako czysty dochód finansowej gospodarki państwa w r. 1925 wyniosła 3.788.453 lt. W r.1926 w ciągu pierwszych 8 miesięcy wpłynęło 137.914.730 lt.,czyli 57% przewidzianych dochodów,a wydatki wyniosły 144.851.076 lt. czyli 50,5% sum przewidywanych na wydatki.-

Jeśli się uwzględni postępowanie dochodów i wydatków w ostatnich miesiącach,należy sądzić,że w rezultacie w r 1926 również dochody i wydatki faktyczne dosięgną 95% sum przewidywanych.-

Budżet r.1927 jest mniejszy od budżetów trzech lat ostatnich i opierając się o doświadczenie lat ubiegłych uczyniono go bardziej dostosowanym do zdolności gospodarczej kraju.-

W odniesieniu do poszczególnych pozycyj budżet tegoroczny przedstawia się następująco:

Dochody zwyczajne:	Proponowane;	Przyjęte:
Prezydent Państwa	1.200. . .	1.200.
Sejm.	1.500.	1.500.
Gabinet Ministrów	73.600.	73.600.
M-stwo Spraw Wewnętrznych . . .	3.707.000.	3.807.000.
Ministerstwo Skarbu.	139.920.556.	139.151.556.
Ministerstwo Rolnictwa . . .	18.469.015.	19.709.015.
Ministerstwo Oświaty	1.867.239.	2.562.239.
M-stwo Sprawiedliwości . . .	3.698.000.	3.748.000.
M-stwo Komunikacji	51.162.251.	51.162.251.
M-stwo Spraw Zagran.	1.429.200.	1.429.200.
M-stwo Obr.Kraj.	592.109.	592.109.
Kontrola Państwowa	1.092.	1092.
Dochody nadzwyczajne:. . . .		
Ministerstwo Skarbu.	1.139.000.	1.032.280.
" Rolnictwa . . .	2.564.425.	3.406.125.
Razem dochody zwyczajne i nadzwyczajne.	227.426.187.	229.535.703.

Budżet na rok 1927.

"Lietuva" Nr.4 z dnia 7/I.27.

Dnia 31 [illegible] Sejm litewski przyjął w trzeciem czytaniu budżet państwowy na r.1927 preliminowany w sumie 229.535.705 litów.

Budżety Republiki Litewskiej w latach ostatnich przedstawia poniższa tabelka:

Rok.	Dochody	Wydatki.
1921	89.692.700.	89.505.500.
1922	137.762.700.	131.000.500.
1923	166.261.444.	166.024.308.
1924	235.[illegible]	232.324.714.
1925	256.[illegible].284.	251.[illegible].131.
1926/przewidziane/ . .	241.939.376.	241.939.376.
1927	229.535.705.	229.535.705.

Budżet dosięgnął najwyższej cyfry w roku 1925 r. a mianowicie - 267.560.103 lit. a w r. 1926 i obecnie w r. 1927 budżet wypadło zmniejszyć ze względu na [illegible] [illegible] [illegible] W r.1925 dochody [illegible] [illegible] 256.[illegible].284 lit. [illegible] przewidywanej sumy [illegible] [illegible] wydatki zaś wyniosły 251.[illegible].131 lit. [illegible] W [illegible] r.1926 [illegible] [illegible] 278.361 [illegible] [illegible] dochodów [illegible] przewidywanej sumy wydat- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1926 [illegible] w ciągu pierwszych 8 mi[illegible] [illegible] 157.[illegible] lit. [illegible] 57 [illegible] przewidzianych [illegible] wyniosły 144.[illegible].576 lit. [illegible] 50.[illegible] sum przewidywanych [illegible]

Jeśli się uwzględni [illegible] dochodów i wydatków w ostatnich [illegible] [illegible] że w rezultacie w r. 1926 [illegible] dochodów i wy[illegible] faktycznie dosięgną obu sum przewidywanych [illegible]

[illegible] r.1927 jest mniejszy od budżetów trzech lat ostatnich [illegible] [illegible] [illegible] jak najściślejszych [illegible] dostosowanym do [illegible] i gospodarczej kraju.

W [illegible] do poszczególnych [illegible] budżet te-goroczny przedstawia się następująco:

Dochody zwyczajne:	Proponowano:	Przyjęte:
Prezydent Państwa	1.290.	1.200.
Sejm	[illegible]	1.500.
Gabinet Ministrów	[illegible]	75.500.
M-stwo Spraw Wewnętrznych	[illegible].707.000.	3.607.000.
Ministerstwo Skarbu	[illegible].920.556.	139.151.556.
Ministerstwo Rolnictwa	8.465.016.	15.705.016.
Ministerstwo Oświaty	[illegible]	[illegible]
M-stwo Sprawiedliwości	[illegible].650.000.	[illegible]
M-stwo Komunikacji	81.164.[illegible]	81.16[illegible]
M-stwo Spraw Zagran.	[illegible]	[illegible]
M-stwo Obr. Kraju	[illegible]	[illegible]
Kontrola Państwowa	[illegible]	10[illegible]
Dochody nadzwyczajne:		
Ministerstwo Sk[illegible]	1.[illegible]50.000.	1.052.280.
[illegible]wa	2.[illegible].428.	[illegible]
Razem dochody zwyczajne i nadzwyczajne	227.426.167.	229.535.70[illegible]

Wydatki zwyczajne:	Zaproponowane	Przyjęte
Prezydent Republiki	220.920.	184.392
Sejm	1.307.902.	1.334.008
Gabinet Ministrów	1.306.948.	1.591.948
M-stwo Spraw Wewnętrznych	17.641.586.	19.338.848
M-stwo Skarbu	15.717.620.	14.815.260
M-stwo Rolnictwa	18.627.107.	19.516.379
M-stwo Oświaty	32.827.397.	32.192.630
M-stwo Sprawiedliwości	8.084.816.	7.829.166
M-stwo Komunikacji	54.799.041.	54.367.541
M-stwo Spraw Zagraniczn.	3.749.211.	3.732.211
M-stwo Obrony Krajowej	39.891.060.	38.241.060
Kontrola Państwowa	1.124.655.	1.119.635
Kapitał emerytalny i zapomogowy.	1.206.778.	1.206.778
Zobowiązania państwowe	12.878.189.	11.967.070
Wydatki nadzwyczajne	18.042.977.	21.098.977
Razem	227.426.187.-	229.535.703

Kredyty zostały znacznie powiększone na rzecz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Rolnictwa, czyli tych, którym podlegają sprawy tego rodzaju, jak zapomogi dla nowoosiedleńców sprawy samorządowe, zagadnienie bezrobocia i t.p. Zwłaszcza w tej ostatniej dziedzinie rząd chwycił się nowych środków, zdążając do tego, by bezrobotnym dawać pracę nie zaś zapomogi pieniężne.-

W tym celu dla samorządów przeznaczono 2 milj.lt.na zorganizowanie robót oraz wyasygnowane zostały specjalne kredyty na dokonanie innych robót palącej potrzeby, np: roboty melioracyjne - dodano jeden miljon, na budownictwo - 800.000, na naprawę dróg - pół miljona, na eksploatację lasów - 1.000.000 To też bezrobotni będą mieli pracy pod dostatkiem.-

Prócz tego rząd stoi na stanowisku reorganizacji aparatu administracyjnego, zdążając do większej intensywności i zmniejszenia wydatków, tak więc np: przewidywane jest zlikwidowanie departamentu finansowego, co pozwoli na oszczędzenie kilkuset tysięcy litów.-.

B. Minister Rolnictwa p. Krikszcziunas o widmie głodu nad Litwą.-

"Lietuvos Żinios" N.11 z 15/I.r.b. Artykuł b.ministra Rolnictwa p. Krikszcziunasa p.t.:"Czy wyżywimy się w r.b. własnym chlebem?".- Streszczenie:

Wiadomą powszechnie jest rzeczą, iż w r.ub. urodzaj żyta wypadł w Litwie bardzo źle, osiągając zaledwie 61% urodzaju normalnego.-W 1922 r. urodzaj żyta przyniósł Litwie 6.456.900 kwintali z czego na eksport przypadło 121.703 t.k W 1923 r. urodzaj żyta przyniósł 6.053.800 kwint. z czego eksportowano 15.914 t.kw. W 1924 r. - 4.647.200 t. kw. eksport 133.602 t.kw. W 1925 r. 6.633.825 t.kw. eksport - 0.- W 1926 r 3.490 t.kw.

Z powyższego wynika, że kraj przy normalnym urodzaju konsumuje rocznie ok.6 m.kwint. żyta z czego ok.1 m.kwint.przypada na nasienie, część na karm dla bydła, reszta zaś - na chleb. Na jednego mieszkańca Litwy przypada więc dziennie mniej więcej 0.60 - 0.61 kg. żyta.-

W 1926 r. urodzaj żyta wyniósł więc 3.490 t.kwint. nadwyżka 1925 r. wynosiła ok.630 t.kwint.po odrzuceniu przeto nasienia, zboża na wypiek pozostanie w r.b. zaledwie 3.120 t. kwint. a więc 3/5 normalnej konsumcji kraju.-Wobec tego zaś, że gros ludności Litwy stanowią wieśniacy i pracownicy fizyczni, faktem niezaprzeczonym jest, że w r.bieżącym Litwa z urodzaju żyta z r.ub. wyżywić się zdoła.-

Wydatki zwyczajne:	Zaproponowane	Przyjęte
Prezydent Republiki	220,920.	104,392
Sejm	1,307,902.	1,304,00[illegible]
Gabinet Ministrów	1,306,948.	1,251,948
M-stwo Spraw Wewnętrznych	17,641,556.	16,356,3[illegible]
M-stwo Skarbu	15,717,620.	14,615,260
M-stwo Rolnictwa	18,627,107.	15,615,375
M-stwo Oświaty	32,827,357.	32,152,330
M-stwo Sprawiedliwości	8,084,816.	7,829,156
M-stwo Komunikacji	54,799,041.	54,567,041
M-stwo Spraw Zagranicz.	3,795,211.	3,795,211
M-stwo Obrony Krajowej	39,241,050.	38,241,050
Kontrola Państwowa	1,124,555.	1,119,555
Kapitał emerytalny i zapomogowy.	1,206,776.	1,206,776
Zobowiązania państwowe	12,678,139.	11,987,970
Wydatki nadzwyczajne	15,042,977.	21,092,977
Razem	227,425,187.-	229,055,70[illegible]

Kredyty zostały znacznie powiększone na rzecz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Rolnictwa, czyli tych, którym podlegają sprawy tego rodzaju, jak zapomogi dla nowoosiedleńców, sprawy samorządowe, zagadnienie bezrobocia i t.p. Zwłaszcza w tej ostatniej dziedzinie rząd chwycił się nowych środków, zdążając do tego, by bezrobotnym dawać pracę nie zaś zapomogi pieniężne.

W tym celu dla samorządów przeznaczono 2 milj. lt. na zorganizowanie robót oraz wyasygnowane zostały specjalne kredyty na dokonanie innych robót publicznych potrzebnych, np.: roboty melioracyjne - dodano jeden miljon, na budownictwo - 800,000, na naprawę dróg - pół miljona, na wykarczowanie lasów - 1,000,000. Ta też bezrobotni będą mieli pracy pod dostatkiem.

Prócz tego rząd stoi na stanowisku reorganizacji aparatu admin. państwowego, zdążając do większej intensywności i zmniejszenia wydatków, tak więc np.: przewidywane jest zlikwidowanie departamentu finansowego, co pozwoli na zaoszczędzenie kilkuset tysięcy litów.

B. Minister Rolnictwa p. Krikszczunas o widmie głodu nad Litwą.

"Lietuvos Žinios" N.11 z 15/I.r.b. Artykuł p.ministra Rolnictwa p.Krikszczunasa p.t.:"Czy wyżywimy się w r.b. własnym chlebem?". Streszczenie:

Wiadomą powszechnie jest rzeczą, iż w r.ub. urodzaj żyta wypadł w Litwie bardzo źle, osięgając zaledwie 61% urodzaju normalnego. W 1922 r. urodzaj żyta przyniósł Litwie 8,468,900 kwintali z czego na eksport przypadło 121,703 kw t.j. W 1923 r. urodzaj żyta przyniósł 6.053,800 kwint. z czego eksportowano 13,914 t.kw. W 1924 r. - 4,647,200 t. kw. eksport 135,502 t.kw. W 1925 r. 6,833,825 t.kw. eksport - 0.- W 1926 3,490 t.kw.

Z powyższego wynika, że kraj przy normalnym urodzaju konsumuje rocznie ok. 6 m.kwint. żyta z czego ok. 1 m.kwint. przypada na nasionie, część na karm dla bydła, reszta zaś - na chleb. Na jednego mieszkańca Litwy przypada więc dziennie mniej więcej 0,50 - 0,61 kg. żyta.

W 1926 r. urodzaj żyta wyniósł więc 3.490 t.kwint. nadwyżka 1925 r. wynosiła ok. 630 t.kwint. po odrzuceniu przeto nasienia, zboża na wypiek pozostanie w r.b. zaledwie 3,120 t. kwint., a więc 2/3 normalnej konsumcji kraju. Wobec tego każ. że gros ludności Litwy stanowi [illegible] rolnicy i pracownicy [illegible] ni, faktem niezaprzeczonym jest [illegible] r. bieżącym Litwa z urodzaju żyta z r.ub. wyżywi się [illegible]

Niewątpliwie kraj będzie starał się zastąpić żyto pszenicą, jęczmieniem i kartoflami.W przeciwnym bowiem razie kraj musiał by importować żyta na kolosalną - jak na stosunki litewskie - sumę 30 miljonów lit. Tak czy inaczej jednak Litwa chcąc uniknąć klęski głodu nie zdoła w r.b. bez importu się obejść.-

Kraj produkuje rocznie ok.1 milj. kwint.pszenicy.- Konsumcja jej wynosi tyleż.W 1926 r. urodzaj pszenicy przyniós 1.179. t.kwint. a więc 179 t.kwint.nadwyżki.-

Produkcję kartofli również całkowicie niemal pochłania ich konsumcja /pokarm.karm.spirytus/Eksport kartofli wynosi zaledwie 20-40 t.kw. rocznie.W 1926 r. urodzaj kartofli był o 2% wyższy niż w 1925 r. zaś o 8,5" niższy od urodzaju przeciętnego.W związku zaś z silnie w r.b. rozwiniętym na Litwie chowem nierogacizny i wypływającym stąd,wzmożonem spożyciem kartofli niepodobna pokładać nadziei na tegoroczny eksport tyc ostatnich.

Urodzaj jęczmienia przyniósł w r.b. 2.234.800 t.kw. czyli o 9% więcej od urodzaju przeciętnego /2.050 t.kw./ W latach 1923 - 24 - 25 Litwa eksportowała przeciętnie po 40 t.kw. rocznie.Nadwyżka jęczmienia, mogąca być spożytkowana na wypiek chleba /po odtrąceniu eksportu i nasienia/ wyniesie w r.b.ok. 230 t.kw..

Po dodaniu nadwyżki jęczmienia i pszenicy do żyta wypadnie w r.b. na wypiek chleba cyfra 3.530 t.kw. a więc ilość stanowczo na wyżywienie ludności nie wystarczająca.Dodawanie do przeznaczonej na wypiek chleba mąki żytniej - jęczmienia i kartofli jest środkiem wskazanym,który może w pewnym stopniu ograniczyć import żyta z zagranicy.- Natomiast planowany przez rząd obecny zupełny zakaz importu żyta zagranicznego nie jest wskazany,gdyż nadmiernie podbije ceny żyta na rynku wewnętrznym, stworzy spekulację i obciąży konsumentów miejskich i wiejskich.

W związku z powyższemi faktami na wiosnę i w początkach lata może nad pewnemi okolicami Litwy zawisnąć widmo głodu.-

Wywiad "Rytasa" z Ministrem Skarbu Karwelisem.-

"Rytas" N.292 /zeszłoroczny/.Wywiad z ministrem Karvelisem

Streszczenie:

P.Minister przedewszystkiem podkreślił,że najważniejszem obecnie zadaniem polityki ekonomiczne Litwy jest stworzenie w kraju takich warunków,by możliwa była normalna produkcja i żeby położyć kres wszelkim ekonomicznym eksperymentom, których się dopuszczał był rząd socjalistyczny.-

Każdy obywatel będzie miał możność spokojnej pracy oraz będzie pewien,że ani jego prawo własności, ani też ustrój jego przedsiębiorstwa nie będą samowolnie przez rząd pogwałcone.-Następnie w sprawie braku chleba - o czem się tak dużo mówi - p.Minister oświadczy, że rząd i Ministerstwo Skarbu dołożą wszelkich starań,by można było się obejść bez importu chleba.W tym celu we wszystkich rządowych oraz przez rząd wspieranych instytucjach wprowadzi się chleb z domieszką jęczmienia, grochu,kartofli,częściowo zaś zostanie chleb zastąpiony ekwiwalentem mięsa.-Prócz tego czynione są kroki w celu wyjaśnienia,jak wielki jest istotnie brak chleba na Litwie.-

Rząd przez zastosowanie ulgowych taryf kolejowych i politykę kredytową - będzie się starał ułatwić zaopatrzenie w żyto uboższych okolic Litwy.-

Co do proponowanego Litwie zboża z zagranicy p.Karwialis oświadczył,że są to odbiórki niezdatne na chleb,które Litwie starają się wpakować Rosjanie i Polacy,I dlatego rząd jest zdania,że wwóz takiego zboża będzie niepotrzebnem wyrzuceniem pieniędzy.-

N[illegible] kraj będzie starał się zastąpić żyto pszenicą, jęczmieniem i kartoflami. W przeciwnym bowiem razie kraj musiałby importować żyta na kolosalną - jak na stosunki litewskie - sumę 30 miljonów lit. Tak czy inaczej jednak Litwę chcąc uniknąć klęski głodu nie zdoła w r.b. bez importu się obejść.-

Kraj produkuje rocznie ok.1 milj. kwint.pszenicy. Konsumcja tej wynosi [illegible]. W 1926 r. urodzaj pszenicy przyniósł 1,179. 3 kwint., a więc 179 t.kwint.nadwyżki.

Produkcję kartofli również całkowicie niemal pochłania ich konsumcja /pokarm,karm,spirytus/Eksport kartofli wynosi zaledwie 20-40 t.kw. rocznie. W 1926 r. urodzaj kartofli był o 2% wyższy niż w 1925 r. zaś o 8,5" niższy od urodzaju przeciętnego. W związku zaś z silnie w r.b. rozwiniętym na Litwie chowem nierogacizny i wypływającym stąd wzmożonem spożyciem kartofli niepodobna pokładać nadziei na tegoroczny eksport tych ostatnich.

Urodzaj jęczmienia przyniósł w r.b. 2,234,600 t.kw. czyli o 9% więcej od urodzaju przeciętnego /2,056 t.kw./ W latach 1923 - 24 - 25 Litwa eksportowała przeciętnie po 40 t.kw. rocznie. Nadwyżka jęczmienia, mogąca być spożytkowana na wypiek chleba /po odtrąceniu eksportu i nasienia/ wyniesie w r.b. ok. 230 t.kw.

Po dodaniu nadwyżki jęczmienia i pszenicy do żyta wypadnie w r.b. na wypiek chleba cyfra 3,550 t.kw., a więc ilość stanowczo na wyżywienie ludności nie wystarczająca. Dodawanie do przeznaczonej na wypiek chleba mąki żytniej - jęczmienia i kartofli jest środkiem wskazanym, który może w pewnym stopniu ograniczyć import żyta z zagranicy.- Natomiast planowany przez rząd obecny zupełny zakaz importu żyta zagranicznego nie jest wskazany, gdyż nadmiernie podbiło ceny z[illegible] na rynku wewnętrznym, stworzy spekulację i obciąży konsumentów miejskich i wiejskich.

W związku z powyższemi faktami na wiosnę i w początkach lata może nad pewnemi okolicami Litwy zawisnąć widmo głodu.

W y w i a d "R y t a s a" z M i n i s t r e m S k a r- b u K a r w e l i s e m.-

"Rytas" N.292 /zeszłoroczny/.Wywiad z ministrem Karvelisem

Streszczenie:

P.Minister przedewszystkiem podkreślił, że najważniejszem obecnie zadaniem polityki ekonomicznej Litwy jest stworzenie w kraju takich warunków, by możliwa była normalna produkcja i żeby położyć kres wszelkim ekonomicznym eksperymentom, których się dopuszczał były rząd socjalistyczny.-

Każdy obywatel będzie miał możność spokojnej pracy oraz będzie pewien, że ani jego prawo własności, ani też ustrój jego przedsiębiorstwa nie będą samowolnie przez rząd pogwałcone.- Następnie [illegible] o braku chleba - o czem się tak dużo mówi - p.Minister wyjaśnił, że rząd i Ministerstwo Skarbu dołożą wszelkich starań, by można było się obejść bez importu chleba. W tym celu we wszystkich rządowych oraz pryw. [illegible] rząd wszystkich [illegible] nych inst[illegible] [illegible]ch wprowadzi się chleb z domieszką jęczmienia, gdyż [illegible] częściowo zaś zostanie chleb zastąpiony ekwiwalentem [illegible].-Prócz tego zwrócone są kroki w celu wyjaśnienia, jak [illegible] jest istotnie brak chleba na Litwie. [illegible] przez zastosowanie ulgowych taryf kolejowych i polityki [illegible] - będzie się starał ułatwić zaopatrzenie w [illegible] okolic Litwy.-

[illegible] zaproponowanego [illegible] zboże z zagranicy p.Karwelis oświadczył, że są to [illegible] i [illegible] chleb, które [illegible] wpakować [illegible] [illegible] takiego zboż będzie [illegible] potrzebnem [illegible] pieniędzy.-

Dalej p,Karvialis zaznaczył,że zwraca się szczególną uwagę na rozwój w dziedzinie eksportu mięsa,-Mówiąc o bilansie handlowym Litwy,p,Minister oświadczył co następuje:" "Nasz bilans handlowy jest czynny,Ostatnie cyfry wykazują 25,4 na eksport i 21,3 na import,. Należy spodziewać się,że i na przyszłość bilans bierny nie będzie,-

Wypadki dni ostatnich nie wywarły żadnego wpływu ani na kurs lita, ani na finanse Litwy,-Zapasy walut zagranicznych w Banku Litewskim znacznie wzrosły /z 24 miljonów we wrześniu do 36 miljonów w grudniu/,-

"Lietuvos Žinios" omawiając plany finansowe p,Karwialisa Stwierdzają, że:

Projekt eksploatacji kolei"na zasadach komercyjnych budzi wśród opozycji poważne obawy,jako równoznaczny częstokroć z wydzierżawianiem kolei,Dalej sądzą, "Lietuvos Žinios", że zamiary oszczędnościowe p,Karwialisa skierowane są w fałszywym kierunku,Tak więc ma być określona sumy 1,600,000 litów na roboty publiczne i 900,000 lit, które były przeznaczone na kasy chorych,Krok taki szkodliwie - zdaniem "Lietuvos Žinios"- odbije się na kraju,-

L i t w a w 1926 r, z p u n k t u w i d z e n i a g o s p o d a r c z e g o, -

"Trimitas" Nr,2 z 13/I,r,b, Artykuł p,t, " "Gospodarka litewska w 1926 r," Streszczenie;

U r o d z a j - zwłaszcza żyta nie był w r,ubiegłym pomyślny,Dodatnio przedstawiają się zbiory kartofli,owsa i lnu,Liczbowie zbiory wyglądają jak następuje: /w tys,ton,/

	1926 r,	1925 r,
Żyto	349	663
Pszenica	118	245
Jęczmień.	223	245
Owiec	363	303
Mieszanka	129	59
Groch.	69	117
Wyka.	68	53
Nasienie lnu.	41	40
Przędza	39	39
Kartofle.	1613	1581

Niedobór żyta wyniósł w roku ubiegłym przeszło 200 t ton,Wobec nadwyżki jednak innych zbóż /75 t,ton/ wraz z nadwyżką żyta i pszenicy z 1925 r, /150 t,ton/ niedobór pyta z r,ub, w zupełności zostanie pokryty,-

R e f o r m a r o l n a była w r,ub, kontynuowana,Ogólny obszar objęty reformą wynosi 747,201 ha czyli 13% całego nieokupowanego terytorjum Litwy i 25% całej ziemi ornej Do 1-go stycznia 1926 r, rozparcelowano 391,387 ha,tworząc 40,479, parcel,W 1926 r, rozparcelowano 98,916 ha gruntów dworskich oraz 75,986 ha gruntów wioskowych /na osiedla pojedyńcze Do połowy 1926 r, wydano osadnikom 12 milj, lit, tytułem pożyczek,-

P r z e m y s ł , W przemyśle dawały się w r,ub,odczuwać dawne bolączki: brak kapitału obrotowego i niedostępność kredytu,W ciągu 11 miesięcy r,ub, wykupiono 5032 świadectwa przemysłowe czyli o 900 świadectw mniej niż w ciągu całego 1925 r, Z ogólnej liczby zakładów przemysłowych, 549 - zatrudnia po 10 przeszło robotników,Reszta - to drobne zakłady,

Dalej p.Karvialis [illegible] wraca się [illegible] na rozwój w dziedzinie [illegible] gospodarczej [illegible] handlowym Litwy, p.[illegible] powiedział co następuje: "Nasz bilans handlowy jest [illegible]. Ostatnio cyfry wykazują 23,4 na eksport i 21,3 na import [illegible] należy spodziewać się [illegible] na przewagę bilansu biernego [illegible] dalsze.- Wypadki dni ostatnich nie wywarły żadnego wpływu ani na kurs lita, ani na finanse Litwy.-Zapasy walut zagranicznych w Banku Litewskim znacznie wzrosły /z 24 milionów we wrześniu do 35 milionów w grudniu/.-

"Lietuvos Žinios" omawiające plany finansowe p.Karvialisa stwierdzają, że:

Projekt eksploatacji kolei "na zasadach komercyjnych" budzi [illegible] i poważne obawy, jako równoznaczny często-kroć z [illegible] kolei. Dalej sądzą "Lietuvos Žinios", że zamiary [illegible] zobowiązaniowe p.Karvialisa skierowane są w [illegible] szawy [illegible] rachunku. Tak więc ma być określona sumy 1.600.000 litów na [illegible] publiczne i 900.000 lit. które były przeznaczone na kasy [illegible], Krok taki szkodliwie - zdaniem "Lietuvos Žinios" - odbije się na kraju.-

L i t w a w 1926 r. z p u n k t u w i d z e n i a g o s p o d a r c z e g o.-

"Trimitas" Nr.2 z 13/I.r.b. Artykuł p.t. "Gospodarka litewska w 1925 r." Streszczenie:

U r o d z a j - zwłaszcza zbóż nie był w r.ub. zadowalający. Dodatnio przedstawiała się zbiory [illegible] i inne. Liczebnie zbiory wyglądają jak następuje: /w tys. ton/

	1926 r.	1921 r.
Żyto	349	653
Pszenica	118	243
Jęczmień	223	249
Owies	363	[illegible]
Mieszanka	129	95
Groch	60	11
Wyka	60	15
Nasienie lnu	41	40
Przędza	39	37
Kartofle	1613	1581

Niedobór żyta wyniósł w roku ubiegłym przeszło 200 t. ton. Wobec nadwyżki jednak innych zbóż /75 t.ton/ wraz z nadwyżką żyta i pszenicy z 1925 r. /150 t.ton/ niedobór żyta z r.ub. w zupełności zostanie pokryty.-

R e f o r m a r o l n a była w r.ub. kontynuowana. Ogólny obszar objęty reformą wynosi 747.201 ha czyli 15% ogólnego niezkupowanego terytorium Litwy i 25% całej ziemi [illegible]. Do 1-go stycznia 1926 r. rozparcelowano 391.387 ha, tworząc 40.479 parcel. W 1926 r. rozparcelowano 98.515 ha gruntów [illegible] oraz 75.986 ha gruntów wioskowych /na osiedla [illegible]/. Do połowy 1926 r. wydano osadnikom 12 milj. lit. bytu [illegible]-czek.-

P r z e m y s ł . W przemyśle dawały się odczuwać dawne bolączki: brak kapitału obrotowego i [illegible] kredytu. W ciągu 11 miesięcy r.ub. wykupiono 503 [illegible] przemysłowe czyli o 900 świadectw mniej niż w [illegible] 1925 r. Z ogólnej liczby zakładów przemysłowych [illegible] nie po 10 przeszło robotników, reszta - to drobn[illegible]

Z a k ł a d ó w h a n d l o w y c h czynnych było w r.ub. blisko 20 tys. przeważnie drobnych.Zatrudniały one około 33 tys. ludzi.W handlu również dawał się odczuwać wielki brak kapitału obrotowego.Stopa procentowa dochodziła do 30% w stosunku roczny,co wielce utrudniało handel.Pokaźny wzrost wykazała w r.ubiegłym kooperacja,stanowiąc coraz poważniejszą konkurencję zakładom prywatnym.

H a n d e l z a g r a n i c z n y przedstawiał się w r.ub. o wiele pomyślniej aniżeli w 1925 r. /w tys.lit./

	1926 r. 11 mies.	1925.r.	1924 r.
Eksport	230.296	242.714.	266.583.
Import	221.139	252.702	206.533

Z powyższego wynika, że w ciągu 11-tu miesięcy r. ub. aktywny bilans wyniósł 9 milj.lit. bilansu pasywnego

K u r s l i t a utrzymuje się od chwili wprowadzenia waluty litewskiej - na jednakim poziomie.Przypisać to należy pełnemu pokryciu w złocie i walutach obcych.W dniu 30 listopada 1925 r. pokrycie w obcych wysokocennych walutach wynosiło 30.428 t.lit. natomiast 30 listopada r.ub. wzrosło do 35.262 t.l. Zapas złota i srebra nie uległ znaczniejszym wahaniom.Do dnia 30 listopada r.ub. Bank Litewski wydał pożyczek na sumę 49.271 t.lit.

I n s t y t u c j e k r e d y t o w e .Poza Bankiem Litewskim czynnych było na terenie Litwy 416 instytucyj kredytowych,a głównie drobnych banków / 388/.Do rozwoju rolnictwa znacznie się w r.ub. przyczynił Bank Rolny, który do dn 1 września r.ub. wydał - pod zastaw - pożyczek na sumę 7.575 t. lit. Termin - 6 letni.stopa procentowa - 5,5% pe annum.-

Liczba protestowanych weksli wcale się w r.ub.nie zmniejszyła,a to wskutek trudności kredytowych oraz niesumienności kupców.Ten drugi objaw częstszy jest , niestety - na Litwie od pierwszego.Były miesiące, kiedy liczba protestowanyc weksli dochodziła do 10 tys.

B u d ż e t p a ń s t w o w y zbilansowany został jak wiadomo - w 1926 r. w wysokości 241.935.400 lit. Z sumy tej wpłynęło w ciągu pierwszych 11 mies. 204.762.300 l. czyli 84.6%.wydatki zaś wyniosły 199.935.400 lit. czyli 78.7%.-

K o s z t y u t r z y m a n i a w r.ub. znacznie w zestawieniu z 1924 r. i 1925 - spadły.Podczas,gdy w listopadzie 1924 r.utrzymanie dorosłej osoby kosztowało na Litwie 136 lit. zaś w 1925 r. - 117 lit. to w 1926 r. - zaledwie 112. lit. Rodzina z trzech osób potrzebowała w listopadzie 1924 r. na swe miesięczne utrzymanie 316 lit. w 1925 - 3II 1. zaś w 19 1926 - zaledwie 299 1.

Naogół 1926 r. był znacznie pomyślniejszy pod względem gospodarczym,aniżeli 1925 r. Sytuację utrudniały głównie trudności kredytowe - bolączką,wspólna całej Europie.Nie było już natomiast w 1926 r. tych niesłychanie ujemnych skutków,jakie na życiu gospodarczym Litwy się odbiły w 1925 r. z racji n nieurdzaju z 1924 r.-

"L i e t u v a" o n i e s p r a w i e d l i w e m r o z ł o ż e n i u p o d a t k ó w n a L i t w i e .- /Artykuł pisany przed przewrotem/.-

"Lietuva" N.28I /zeszłoroczny/. Artykuł p.t."Czy nie czasby przenieść ciężar ?" Streszczenie:

Społeczeństwo litewskie dzieli się dziś na 4 różne warstwy:1/włościan - rolników, 2/ robotników - rzemieślników, 3/ inteligentów-pracowników-urzędników i 4/handlowców,przemysłowców oraz resztek wielkich agrarjuszów,

Przy dotychczasowej polityce gospodarczej cały siężar utrzymania państwa spadał na włościanina,rolnika,inaczej: na rolnictwo,Inne warstwy płaciły stosunkowo znikome podatki, Na włościan zaś przypadały:a/podatek gruntowy, b/samorządowy, c/opłaty od mostów,szos i targów,c/opłaty stemplowe,d/wszelkie podatki celne,obrotowe i t,p,ciążące na kupowanych przez wieśniaków towarach,Przywilejów natomiast nie posiadał stan wieśniaczy ze strony państwa żadnych,

Na warstwę robotniczą przypadały wprawdzie podatki o od spożycia,lecz wobec uregulowanych płac komornianych,minimalnego dnia roboczego oraz zapomóg na wypadek bezrobocia,robotnicy i rzemieślnicy nie byli w tak ciężkiej sytuacji co wieśniak,Inteligenci-urzędnicy również posiadali przywileje,większe nawet niż robotnicy i rzemieślnicy,Najlepiej zaś uposażony był stan kupców i przemysłowców,którzy z natury rzeczy podatki swe zwalali na barki klijenteli,-

Biorąc ogólnie gotówka kursowała we wszystkich warstwach społecznych za wyjątkiem wieśniaczej,Narazie bezpośrednio po wojnie,polityka podobna miała być może rację bytu,Wieśniak był bowiem zasobny w pieniądze papierowe,zboże,bydło,len i t,p natomiast ludność miejska cierpiała nędzę,Wskazanem więc ponieką było podniesienie dobrobytu miejskiego kosztem wiejskiego, Wszelako politykę tę zadaleko już posunięto,Włościanin dziś pozostał nietylko bez odsetków,lecz też,,, bez kapitału,-

Do takiego stanu rzeczy przyczyniła się też w znacznej mierze ideologja pewnych grup litewskich,twierdzących,że droga do wyższego poziomu kulturalnego i materjalnego prowadzi przez nędzę,Jako przykład stawiano Danję,Stąd wniosek:Gnębić wieś litewską podatkami i daninami,Były też opinje tego rodzaju,że chcąc stworzyć miasta litewskie, należy zakręcić mocno śrubę podatkową na wsi litewskiej , a wieśniacy siłą rzeczy zaczną opuszczać rolę i przenosić się do miast,Tem samem prblem litewskiego miasta będzie rozwiązany,

W myśl podobnych poglądów wywierano na wieś presję podatkową"wyciskając tyle, że dalsza presja równałaby się ćwiartowaniu kury znoszącej złote jaja",

Rolnictwu litewskiemu grozi dziś /1927-8 r,/ niesłychanie ostry kryzys,Dla złagodzenia go, niezbędnem jest proporcjonalne rozłożenie podatków na inne warstwy,Kraj zbyt dużo łoży na utrzymanie urzędników,profesorów,zawodowców,zajmujących po kilka nieraz stanowisk,-

Reforma systemu podatkowego staje się kwestją palącą

L i t e w s k i   r y n e k   p i e n i ę ż n y ,-

"Lietuvis" N,1 z 5/I,r,b, Artykuł p,t, "Rynek pieniężny",

Streszczenie:

W końcu września r,ub, obniżoną została na terenie Litwy stopa dyskontowa,która według zgodnej opinji rzeczoznawców zbyt ciężyła przemysłowi i handlowi litewskiemu,Stopa dyskontowa wynosiła mianowicie 24% w stosunku rocznym w bankach prywatnych i 8-14% w Banku Litewskim,-

Do obniżenia stopy dyskontowej /o 4%/ przyczyniło si się głównie nagromadzenie wolnych kapitałów w instytucjach kredytowych,-

Wzmożony latem 1926 r, eksport przetworów mleczarskich i bydła z Litwy finansowany był regularnie przez banki krajowe,Stanowiło to w operacjach bankowych poważną pozycję, W grudniu r,ub,eksport ten z czysto sezonowych względów zmalał,Znaczniejszych bankructw bankowych na tle kredytowem w 1926 r, nie było,-

Społeczeństwo litewskie dzieli się dziś na 4 grupy warstwy:1/włościan - rolników, 2/ robotników - rzemieślników, 3/ inteligentów-pracowników-urzędników i 4/handlowców,przemysłowców oraz resztek wielkich agrarjuszów.

Przy dotychczasowej polityce gospodarczej cały ciężar utrzymania państwa spadał na włościanina,rolnika,inaczej: rolnictwo.Inne warstwy płaciły stosunkowo znikome podatki. Na włościan zaś przypadały:a/podatek gruntowy, b/samorządowy, c/opłaty od mostów,szos i targów,c/opłaty stemplowe,d/wszelkie podatki celne,obrotowe i t.p.ciążące na kupowanych przez wieśniaków towarach.Przywilejów natomiast nie posiadał stan wieśniaczy ze strony państwa żadnych.

Na warstwę robotniczą przypadały wprawdzie podatki o od spożycia,lecz wobec uregulowanych płac komornianych,minimalnego dnia roboczego oraz zapomóg na wypadek bezrobocia,robotnicy i rzemieślnicy nie byli w tak ciężkiej sytuacji co wieśniak.Inteligenci-urzędnicy również posiadali przywileje,większe nawet niż robotnicy i rzemieślnicy.Najlepiej zaś uposażony był stan kupców i przemysłowców,którzy z natury rzeczy podatki swe zwalali na barki klijenteli.

Biorąc ogólnie gotówka kursowała we wszystkich warstwach społecznych za wyjątkiem wieśniaczej.Narazie bezpośrednio po wojnie,polityka podobna miała być może rację bytu.Wieśniak był bowiem zasobny w pieniądze papierowe,zboże,bydło,len i t.p. natomiast ludność miejska cierpiała nędzę.Wskazanem więc poniekąd było podniesienie dobrobytu miejskiego kosztem wiejskiego. Wszelako politykę tę zadaleko już posunięto.Włościanin dziś pozostał nietylko bez odsetków,lecz też... bez kapitału.

Do takiego stanu rzeczy przyczyniła się też w znacznej mierze ideologja pewnych grup litewskich,twierdzących,że droga do wyższego poziomu kulturalnego i materjalnego prowadzi przez nędzę.Jako przykład stawiano Danję.Stąd wniosek:Gnębić wieś litewską podatkami i daninami.Były też opinje tego rodzaju,że chcąc stworzyć miasta litewskie, należy zakręcić mocną śrubę podatkową na wsi litewskiej, a wieśniacy siłą rzeczy zaczną opuszczać rolę i przenosić się do miast.Tem samem problem litewskiego miasta będzie rozwiązany.

Wyniki podobnych poglądów wywierano na wieś presję podatkową"wyciskając tyle, że dzisiaj presja równałaby się ćwiartowaniu kury znoszącej złote jaja".

Rolnictwu litewskiemu grozi dziś /1927-8 r./ niesłychanie ostry kryzys.Dla złagodzenia go, niezbędnem jest proporcjonalne rozłożenie podatków na inne warstwy.Kraj zbyt dużo łoży na utrzymanie urzędników,profesorów,zawodowców,zajmujących po kilka naraz stanowisk.

Reforma systemu podatkowego stała się kwestją paląca.

Litewski rynek pieniężny.

"Lietuvda" N.1 z 5.I.r.b. Artykuł p.t. "Rynek pieniężny",

Streszczenie:

W końcu września r.ub. obniżona została na terenie Litwy stopa dyskontowa,która według zgodnej opinji rzeczoznawców zbyt ciążyła przemysłowi i handlowi litewskiemu.Stopa dyskontowa wynosiła mianowicie 24% w stosunku rocznym w bankach prywatnych i 8-14% w Bank. Litewskim.

Do obniżenia stopy dyskontowej /o 4%/ przyczyniło się głównie nagromadzenie wolnych kapitałów w instytucjach kredytowych.

Wzmożony latem 1926 r. eksport przetworów mleczarskich i bydła z Litwy finansowany był regularnie przez banki krajowe.Stanowiło to w operacjach bankowych poważną pozycję. W grudniu r.ub.eksport ten z [illegible] sezonowych względów zmalał.Wstrząsających bankructw b[illegible] kredytowem w 192[illegible] r. nie było.

G o s p o d a r k a l e ś n a .-

"Lietuva" N.12 z dnia 17/I.1927 r.-

W 1926 r. przeznaczono na Litwie do wyrębu 7.688 ha lasu co odpowiada 1.500.000 fm. Na eksport przypadło 360 ha, na potrzeby krajowe - 7.328 ha.-Na potrzeby miejscowe sprzedawano las z przetargów publicznych.Mimo "rzekomego"głodu leśnego" na Litwie wykupiono zaledwie 35% przeznaczonego na sprzedaż publiczną drzewa.-

Pewne sfery skłonne są do przypuszczenia,że ludność tą jedną trzecią przeznaczonego dla niej lasu zaspokoiła swe niezbędne potrzeby i dlatego więcej nie kupuje.Inni są zdania, że taksa leśna była za wysoka.Atoli skarg poważniejszych ze strony ludności nie było.Zatem przyczyna tego zjawiska pozostaje niewyjaśniona.-

W r.ub. na cele przemysłowe przeznaczono resztę drzewa,jaka została od sprzedaży dla ludności.Wyniosła ona 100000 fm. Na wyrąb w r.b. przeznacza się mniej niż w r.ubiegłym, / 1.500.000 fm./,zaprzeszły /1.400.000 fm./ i prawie tą samą ilość co w roku 1924 /1.380.000 fm./.

Obecnie,kierując się doświadczeniem zeszłego roku - na sprzedaż dla ludności postanowiono wyznaczyć tylko 50% rocznej normy wyrębu,resztę zaś odrazu przeznaczyć na cele przemysłowe,umożliwiając w ten sposób wyzyskanie konjunktur handlowych.Istnieje zatem tendencja do prowadzenia gospodarki leśnej w ten sposób,by były zaspokojone potrzeby ludności,a jednocześnie,by las dawał państwu możliwie więcej dochodów.-

W tym celu w r.bież.administracja leśna na Litwie próbuje zatrudnić bezrobotnych ze wsi i miast przy wyrębie i obróbce 200.000 fm. materjału leśnego.Materjał ten ma być rozgatunkowany,co umożliwi bardziej racjonalny jego zbyt.Na roboty Sejm przyznał 1 m. l. kredytów.Oczywiście suma ta wystarczy tylko na część robót.-

A n o m a l j e h a n d l u p a p i e r ó w k ą n a L i t w i e .-

"Lietuvos Ukis" Nr.11 /50/ t.IV z listopada r.b. Artykuł p.t.:"Anomalje handlu papierówką na Litwie".Streszczenie:

Handel leśny i eksport lasów zmniejsza się na Litwie z roku na rok.Departament Lasów coraz mniejsze przeznacza obszary na wyrąb.A więc:

1923 r.	przeznaczono	na	eksploatację	. . . . . 27%	obszaru le
1924 r.	"	"	"	. . . . . . 17%	leśnego
1925 r.	"	"	"	. . . . . . 7%	"
1926 r.	"	"	"	. . . . . 4%	"

Departament Lasów stara się przedewszystkiem zaopatrzyć w tanie drzewo osadników i małorolnych.Nie zmienia to jednak postaci rzeczy.Litwa traci jeden z głównych przedmiotów swego eksportuW związku z tem należałoby gospodarkę leśną zracjonalizować,by osiągnąć z tego minimalnego obecnego eksportu drzewa jak największe korzyści.Zwłaszcza o ile chodzi o wyrób i eksport papierówki.Na Litwie jednak eksport papierówki utrudniony jest przez wysokie cła wywozowe,które wprost uniemożliwiają eksporterom litewskim konkurencję na rynkach takich jak Kłajpeda,Tylża,Królewiec - z papierówką polską.Fatalne skutki takiego stanu rzeczy unaocznia poniższa tabelka.

Papierówki eksportowano:
w 1924 r. - 160.000 fm. w 1925 r. - 144.000 fm. w 1926 r. /w ciągu 5 miesięcy/ 23.400 fm.- Eksport więc papierówki zmalał w 1926 r.kolosalnie.Papierówkę sprzedaje się obecnie w Litwie na drzewo opałowe,gdyż przynosi to mniejsze straty niż jej eksport.Conrychlej należy przeto cła zniżyć i umożliwić eksport papierówki.-

---

Gospodarka leśna.-

"Lietuva" N.12 z dnia 17/I.1927 r.-

W 1926 r. przeznaczono na Litwie do wyrębu 7.688 ha lasu co odpowiada 1.500.000 fm. Na eksport przypadło 360 ha, na potrzeby krajowe - 7.328 ha.-Na potrzeby miejscowe sprzedawano las z przetargów publicznych.Mimo rzekomego "głodu leśnego" na Litwie wykupiono zaledwie 35% przeznaczonego na sprzedaż publiczną drzewa.-

Pewne sfery skłonne są do przypuszczenia,że ludność tą jedną trzecią przeznaczonego dla niej lasu zaspokoiła swe niezbędne potrzeby i dlatego więcej nie kupuje.Inni są zdania, że taksa leśna była za wysoka.Stąd skargi poważniejszych ze strony ludności [illegible] było.Zatem przyczyna tego zjawiska pozostaje niewyjaśniona.-

W r.ub. na cele przemysłowe przeznaczono resztę drzewa,jaka została od sprzedaży dla ludności.Wyniosła ona 1000000 fm. Na wyrąb w r.b. przeznacza się mniej niż w r.ubiegłym. /1,500.000 fm./.zaprzeszły /1,400.000 fm./ i prawie tą samą ilość co w roku 1924 /1,365.000 fm./.

Obecnie,kierując się doświadczeniem zeszłego roku - na sprzedaż [illegible] ludności postanowiono wyznaczyć tylko 30% rocznej normy wyrębu,resztę zaś odrazu przeznaczyć na cele przemysłowe,umożliwiając w ten sposób wyzyskanie konjunktur handlowych.Istnieje [illegible] tendencja do prowadzenia gospodarki leśnej w ten sposób,by [illegible] zaspokojone potrzeby ludności,a jednocześnie,by [illegible] dawał [illegible] możliwie więcej dochodów.-

W tym [illegible] r.[illegible] administracja leśna na Litwie potrzebuje zatrudni[illegible] [illegible] robotników na wsi i miast przy wyrębie i obróbce 200.00[illegible] [illegible] leśnego,materjał ten ma być rozrachunkowany,oc[illegible] [illegible] jego użyt.Na robocizny sejm przyzna[illegible] [illegible] 1. [illegible] lt[illegible].Oczywiście suma ta wystarczy tylko na część [illegible] [illegible].-

Anomalje handlu papierówką na Lit[wie].-

"Lietuvos [illegible]" Nr.11 /50/ t.IV z listopada r.b. Artykuł p.t.:"Anomalje ha[ndlu p]apierówką na Litwie".Streszczenie:

[illegible] leśny i eksport lasów zmniejsza się na Litwie z roku [na] rok.Departament Lasów coraz mniejsze przeznacza obszary na wyr[ę]b,a więc:

1923 r.	przeznaczono na eksploatację	27%	obszaru le-
1924 r.	. . . . .	17%	[illegible]nego
1925 r.	. . . . .	7%	
1926 r.	. . . . .	4%	

Departament Lasów stara się przedewszy[stkiem] [illegible] opatrzyć w tanie drzewo osadników i małorolnych.Ni[illegible] [illegible] to jednak postaci rzeczy.Litwa [illegible] ci jeden z głównych [illegible] oraz umiotów swego eksportu.W związku [z ty]m należałoby [illegible] [illegible]żkę leśną zracjonalizować,by osiągnąć z tego minimalnego [illegible] [illegible]cego eksportu drzewa jak największe korzyści.Zwłaszcza c[illegible] [illegible] chodzi o wyrób i eksport papierówki.Na Litwie jednak ek[sport p]apierówki utrudniony jest przez wysokie cła wywozowe.[illegible] [illegible] prost uniemożliwia eksporterom litewskim konkurencję [na r]ynkach takich jak Kłajpeda,Tylża,Królewiec - z papierówką [illegible]ka.Fatalne skutki takiego stanu rzeczy unaocznia poró[wnanie] [illegible] [illegible]ka.

Papierówki eksportowano:

w 1924 r. - 150.000 fm. w 1925 r. - 144.000 [fm.], w 1926 r. /w ciągu 5 miesięcy/ 23.400 fm.- Eksport [pa]pierówki spadła w 1926 r.kolosalnie.Papierówkę sprzedaje [się o]becnie w Li[twie] na drzewo opałowe,gdyż przynosi to [illegible] [illegible] straty niż [illegible] [illegible] po[illegible] [illegible] należy przeto cła [illegible] [illegible] umożliwić eksport papierówki.-

---

K r y z y s   h o d o w l i   k o n i   n a   L i t w i e .-

"Lietuvow Ukis" N.11 /50/ t.IV z listopada 1926 r. Artykuł p t.: "Kryzys hodowli koni na Litwie". Streszczenie.-

Hodowla koni od prastarych czasów stanowi jedne z głównych zajęć Litwina.Niemal każdy gospodarz wiejski chowem koni się zajmował i zajmuje.Dziś hodowla koni przeżywa na Litwie ciężki kryzys.Popyt na konie - a więc też ceny - spadły do minimum.

Według danych Centralnego Biura Statystycznego w początkach r.b. na całym obszarze Litwy /z wyjątkiem Kłajpedy/znajdowało się 354.700 sztuk koni dorosłych, 89,500 szt. klaczy w wieku 1 - 3 lat oraz 58 tys. źrebiąt.Roczny przyrost koni,po potrąceniu zapotrzebowania krajowego,wynosi blisko 20 tys. sztuk. Ilość ta na zbyt wewnętrzny liczyć nie może,gdyż jako się rzekło popyt jest minimalny.Powstaje eksport zagranicę.Według danych komór celnych eksportowała Litwa w ciągu ostatnich 4-ch lat następujące ilości koni:

1922 r.	1224	szt.
1923 r.	6606	"
1924 r.	23224	"
1925 r.	22328	"

W r.b. od 1-go stycznia do 1-go lipca eksport wyniósł zaledwie 4,788 sztuk.Ponieważ konjunktury eksportowe od lipca się nie zmieniły sądzić przeto należy, iż ogólny eksport koni z Litwy nie przewyższy w 1926 r.10 tys. sztuk. W kraju pozostanie więc nadwyżka niemal 10 tys.sztuk koni,a nawet blisko 15 tys.szt gdyż podaż jest w r.b 1926 z powodu braku karmu,znacznie wyższa.Straty wyniosą /wobec niepodobieństwa zbytu/ jakieś 4.600 tys. lit. wliczając w to wartość niesprzedanych koni,wartość skonsumowanego przez nie karmu, oraz koszta dozoru.W przyszłym zaś roku o ile warunki się nie zmienią,straty wyrażą się sumą 9.200 tys. lit. Sytuacja jest więc bardzo poważna.Konieczność wyszukania rynków zbytu dla nadprodukcji koni staje się wprost palącą.Wywóz koni litewskich zagranicę spada na łeb na szyję. Tak np: do Niemiec eksportowała Litwa w 1925 r. 6004 koni, w 1926 r. zaś - zaledwie 233 konie.Przyczyna tego leży w nadmiernych cłach na konie /1200 lit. od sztuki/ importowane do Niemiec Z drugiej zaś strony najgroźniejszą konkurentką Litwy w eksporcie koni do Danji i Holandji /7.856 sztuk w 1924 r./ jest Polska Litwa winna przeto dokładać jaknajwiększych wysiłków,aby odzyskać utracone we wzmiankowanych powyżej krajach stanowisko.Pozatem dążyć należy wszelkiemi siłami do tego,aby rynki wschodnie /rosyjskie/ częściowo przynajmniej dla koni litewskich się otwarły.-

Niezależnie od poczynań powyższych,należałoby propagować w kraju racjonalną hodowlę koni.Winne wyłonić się odpowiednie towarzystwa uprawy rasy koni.Dotychczas istnieją na Litwie dwa jedynie towarzystwa tego rodzaju: towarzystwo Rasy Ardeńskiej oraz towarzystwo Hodowli Koni Lekkich /?/.-

--------ooo § ooo--------

b/Stosunki z zagranicą.-

T r a k t a t y h a n d l o w e L i t w y .-

"Lietuva" Nr.282 /zeszłoroczny/.- Streszczenie:

Dotychczas Litwa zawarła traktaty handlowe z 10-ma państwami.W r.1922 z Anglją i Szwajcarją,w r.1923 z Czechosłowacją Niemcami,Danją,Irlandją i Norwegją,w 1924 r. - ze Szwecją i Holandją w 1925 r. - z państwami Ameryki Południowej.Prócz tego w traktacie moskiewskim z r.1920 istnieją ważne artykuły o charakterze handlowym i ekonomicznym.Z Łotwą traktatu Litwa faktycznie jeszcze nie zawarła,lecz w r.1925 została podpisana bardzo ważna,oparta na zasadzie najdalej idącego uprzywilejowania deklaracja,prócz tego zaś w r.1921 w Rydze była zawarta konwencja dotycząca praw obywatelskich,konwencje konsularne i spadkowe /?/ oraz /przy udziale jeszcze Estonji/ konwencja w sprawie p niektórych praw procesualnych./?/

Wszystkie te konwencje i traktaty są wydrukowane w "Wiadomościach Urzędowych" /Traktat moskiewski Nr.58,umowa z Łotwą NN.70,157 i 231,z Czechosłowacją - NN.144,145,z Norwegją - N. 172, z Niemcami N.173,wszystkie inne w N.231./

Dotychczas nie są zawarte traktaty z Estonją,Finlandją,Francją,Belgją,Hiszpanją i Włochami.Z Jugosławją Litwę nie łączą nawet dyplomatyczne stosunki.Brak również traktatu z Brazylją i Urugwajem,gdzie w ostatnich czasach zaczęła się z Litwy skierowywać emigracja.Z krajami romańskiemi traktatów nie zawarto dlatego,że z krajami temi należy właściwie zawrzeć tylko t.zw konwencjonalne traktaty,t.zn. traktaty ustalające wysokość taryfy celnej - bez stosowania wzajemnych,daleko idący uprzywilejowań.Litwa dotychczas nie posiada ani jednego traktatu konwencjonalnego,a zawarcie traktatów taryfowych byłoby posunięciem bardzo ważnem zwłaszcza w odniesieniu do tych krajów,z któremi Litwę łączą stosunki handlowe.Litwa nie korzysta z ustawy,pozwalającej na okładanie 30% cłem towarów, wwożonych z krajów,które nie zawarły traktatów z Litwy,a także żadnemu z krajów nie daje 30% zniżki.W stosunku do wszystkic wwożonych na Litwę towarów bez względu na to z jakiego kraju one pochodzą,stosuje się tylko jedną taryfę celną,a mianowicie opartą na zasadzie najdalej idących uprzywilejowań.Na dziesięć traktatów handlowych tylko trzy,a mianowicie:z Czechosłowacją,Niemcami i Norwegją,są zawarte na wzór prawdziwych konwencyj,t.zn. jeden z tekstów traktatu podpisany przez osby do tego upoważnione.Żeby tego rodzaju traktaty uzyskały moc prawną,potrzebna jest ich ratyfikacja,z uwzględnieniem prawa konstytucyjnego układających się państw; uzyskają one moc prawną dopiero po wymianie dokumentów.Co się tyczy czasu trwania,to traktat z Niemcami przewiduje 2-letni czasokres,.z Czechosłowacją - jednoroczny, a tylko z Norwegją czas trwania jest niewskazany.-Zerwanie tego ostatniego traktatu jest możliwe za 6-cio miesięcznem uprzedzeniem.-

Pozostałe handlowe traktaty z Litwą są zawarte jedynie na drodze wymiany not o jednakowej treści pomiędzy rządem jednego kraju,a przedstawicielem dyplomatycznym kraju drugiego.Prawną osobliwością tego rodzaju traktatów - jak wiadomo - jest to,że nie są one traktowane jako formalne traktaty,nie wymagają ratyfikacji,czas trwania ich nie ustalony,a moc prawną uzyskują od chwili wymiany not.Wszystkie jednak traktaty tej kategorji /za wyjątkiem ze Szwajcarją/,przewidują trzymiesięczny termin na oświadczenie,zawierające rezygnację z traktatu.Chociaż nie wymagają one ratyfikacji i w istocie rzeczy posiadały już moc prawną przecież zostały post factum en bloc przedstawione sejmowi litewskiemu i ratyfikowane w r.1926 24 marca /"Wiadomości Urzędowe" N.231./

Litewskie traktaty handlowe,podobnie jak wszystkie normalne traktaty handlowe,jakkolwiek w praktyce nazywane handlowemi,regulują nietylko stosunki handlowe,lecz dotyczą również rozmaitych innych spraw z dziedzin socjalnej i praw obywatelskich. Do traktatów tych wciągnięto czasem przypadkowo,innym znów razem mniej lub więcej rozmyślnie,artykuły,regulujące prawa obcokrajowców,jako też potrzeby prywatne międzynarodowego prawa.-

b/Stosunki z zagranicą.-

Traktaty handlowe Litwy.-

"Lietuva" Nr.282 /sześciorzędny/.- Streszczenie:

Dotychczas Litwa zawarła traktaty handlowe z 10-ma państwami. W r.1922 z Anglją i Danją [illegible], w r.1923 z Czechosłowacją, Niemcami, Łotwą, Finlandją i Norwegją, w 1924 r. - ze Szwecją i Holandją, w 1925 r. - z państwami [illegible] Finlandii. Prócz tego w traktacie z Anglją [illegible] zawarte [illegible] artykuły o charakterze handlowym i konsularnym [illegible] traktatu Litwa faktycznie jeszcze nie zawarła [illegible] bardzo ważne, oparte na zasadzie [illegible] uznanie Litwy de [illegible] prócz tego [illegible] być [illegible] odpowiednia [illegible] Konsularne i sądowe oraz [illegible] konwencja w sprawie [illegible] praw [illegible]

Wszystkie te [illegible] traktaty są wydrukowane w "Wiadomościach Urzędowych" [illegible] Nr.58, [illegible] Nr.70,157 i 231 z Czechosłowacją - N.144,145 z Norwegją - N.172, z Niemcami N.183 [illegible] w N.231./

Dotychczas [illegible] traktaty z [illegible] Finlandją, Francją, Belgją [illegible] i Włochami, z Jugosławją [illegible] [illegible] nawet [illegible] brak również [illegible] [illegible] i Urugwajem [illegible] w ostatnich czasach [illegible] [illegible] traktatu [illegible] traktat [illegible] nie [illegible] to [illegible] z [illegible] teraz [illegible] traktaty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Litwa [illegible] trzech [illegible] stonalnego [illegible] traktaty [illegible] bardzo ważne [illegible] tych krajów [illegible] Litwa ma korzystać [illegible] lecącej na około 30% ogółu [illegible] wwożonych [illegible] re nie zawarły traktatu z Litwą [illegible] któremu [illegible] te 30% [illegible] W ten [illegible] do [illegible] towarów [illegible] ten wzgląd na to [illegible] odpowiednia [illegible] obchodzą się [illegible] ko jedną [illegible] [illegible] ze [illegible] idących [illegible] traktatów [illegible] i Norwegją [illegible] [illegible] przez [illegible] traktaty [illegible] ratyfikacja [illegible] [illegible] dokumentów [illegible] Czechosłowacja - jednocześnie [illegible] z Norwegją [illegible] jest [illegible] traktatu jest możliwe za [illegible] ułatwieniem [illegible].-

[illegible] Litwa są zawarte jedynie na drodze wymiany not [illegible] [illegible] [illegible] osobliwości [illegible] traktatu [illegible] - jest to, że nie są one [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] widocznie [illegible] [illegible] te one [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] traktaty [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prawa [illegible] [illegible] [illegible] prawa.

Traktat z Rosją.-

Pierwszym traktatem Litwy jest traktat moskiewski zawarty z Rosją 12 lipca 1920 roku.Wymiana ratyfikacyj miała miejsce również w Moskwie dnia 14 października 1920 r.Chociaż Chociaż główna treść traktatu dotyczy politycznej niepodległości,Litwy,zagadnienia jej granic,stosunków pomiędzy Rosją i Litwą,która to ostatnia wypłynęła jako państwo na arenę międzynarodową drogą oddzielenia się od byłego imperjum rosyjskiego - to przecież jednak niektóre artykuły traktatu,poruszają sprawy zazwyczaj omawiane w traktatach handlowych.-

Artykuł 13 zawiera dezyderat "możliwie szybkiego" zawarcia traktatu handlowego i tranzytowego.Owo "możliwie najprędzej" ciągnie się ni mniej ni więcej tylko siedem lat bowiem traktaty są dotychczas nie zawarte.Wszelako zawczasu już było zaznaczone,że "traktat handlowy ma być oparty o zasadę jak najdalej idących uprzywilejowań" traktat zaś tranzytowy winien się opierać o następujące zasady:a/towary tranzytowe nie mają być okładane żadnemi cłami ani podatkami, b/taryfa przewozowa na towary tranzytowe ma być wyższa od taryfy stosowanej w odniesieniu do towarów miejscowych".

Zrozumiałem jest,że zanim zostanie zawarty formalny traktat,zasady powyższe winny regulować stosunki w dziedzinie handlu i tranzytu między Rosją i Litwą.Otrzymanie spadku przez obywatela jednego z państw na terytorjum państwa,podpisującego traktat ma się załatwiać według prawa stosowanego w jego ojczyźnie.Punkt ten posiadał niemałe praktyczne znaczenie dla obywateli Litwy.-

Jednak najważniejszy warunek jest zawarty w art.16, 2 d.:"jeżeli jedno z państw układających się nada trzeciemu państwu lub jego obywatelom szczególne ulgi lub przywileje,to przysługiwać one mają bez specjalnej umowy również państwu drugiemu albo jego obywatelom.Z tej ogólnej obietnicy czyni się wyjątek w stosunku do tych państw, z któremi Litwę lub Rosję łączy celny, lub jaki inny układ.

Artykuł ten pod względem prawnym jest zasadniczy dla wszystkich przyszłych litewsko-rosyjskich i innych stosunków.Artykuł 1-szy stwierdza, że traktat moskiewski został zawarty "na wsze czasy".- Z artykułu tego wynika,że te szczególne prawa i przywileje,jakie Litwa przyznała /jak później zobaczymy/ np:obywatelom Łotwy w myśl konwencji z r.1921 przyznane były bez specjalnej umowy również obywatelom Rosji Sowieckiej.-

Z drugiej strony takież prawa i przywileje,które Rosja przyznaje /bądź przyzna/ innym krajom, będą zastosowane również w stosunku do obywateli Litwy.Obecnie rzecz ta dla Litwy jest pierwszorzędnej wagi wobec artykułów traktatu handlowego pomiędzy Rosją a Niemcami z r.1925,albowiem do wszystkiego na co Rosja zgodziła się w tym traktacie na rzecz Niemiec i ich obywateli,do wszystkiego tego zupełnie prawnie i bez specjalnej umowy może także pretendować Litwa i jej obywatele.-

Tu np: mogą być wzięte pod uwagę rozmaite prawa,przyznane przez Rosję,Niemcom,w myśl "Porozumienia w sprawie pobytu obcokrajowców": "
W myśl tego porozumienia "każdy z obywateli państw układających się może uzyskać prawo wkroczenia na obce terytorjum,opuszczenia go,podróżowania przez nie,zatrzymania się i zamieszkania" /art.1
A z wyjaśnień tego artykułu "z dypozycji I-go art.wynika,daleko idąca przychylność i jak najszybsze załatwianie podań wszystkich obywateli kraju drugiego,które będą dotyczyły pozwoleń na wjazd i przejazd.Wizy wjazdowe i tranzytowe mają być wydawane przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne i,o ile pozwalają na to okoliczności,bez poprzedniego zapytywania swych władz",

"Każdy obywatel dwóch umawiających się państw ma prawo na terytorjum państwa drugiego zatrudniać się w dowolnym zawodzie byleby takowy nie był zakazany przez miejscowe ustawy"/art. 2/.-

"Powinni oni być całkowicie wolni w wyborze dla siebie jakiegokolwiek zajęcia"./art.3./

Pod względem podatkowym są oni traktowani i zabezpieczeni na równi z obywatelami swego kraju /porozumienie w sprawach podatkowych art.1./ i t.d.Tak mniejwięcej przedstawiają się wszystkie porozumienia Rosji z innemi państwami i wszelkie ulgi i pierwszeństwa faktycznie przyznane przez Rosję obywatelom tego czy innego państwa.Wszystkie prawa obcokrajowców,aczkolwiek nadane w drodze wyjątków i uprzywilejowań winny być w myśl traktatu moskiewskiego przyznane również obywatelom Litwy. W celu wzmocnienia zasady obustronnych kompromisów i podkreślenia ich szczególnego charakteru Litwa i Rosja w tym samym 16 art.w części pierwszej zaznaczają:"wszystkie warunki niniejszego traktatu w żadnym razie nie mogą być precedensem dla kraju trzeciego" Żadnego prawnego znaczenia oświadczenie to oczywiście nie posiada.Umowa międzynarodowa wiąże tylko układające się strony i nie dotyczy osób trzecich.-

Umowy z Łotwą.-

Drugą z kolei umową Litwy była jej konwencja z Łotwą o prawach obywatelskich,zawarta w Rydze w r.1921 14 maja.Ratyfikowana przez Litwę w tymże roku,podpisana na lat 5.-Jeżeli na rok przed upływem terminu,którakolwiek strony nie złoży oświadczenia dotyczącego rezygnacji wówczas automatycznie konwencja zostaje przedłużona na następne pięciolecie.Ponieważ w r.1925 oświadczenia takiego nie było,należy przeto uważać,że konwencja o której mowa posiada moc swą do końca roku 1931.-

Konwencja ta jest bardzo ważna dlatego,że przewiduje prawie całkowite,obustronne ujednostajnienie praw obywateli Litwy i Łotwy.Oba państwa obiecują nawzajem nie bronić wjazdu obywatelom państwa drugiego,a także przebywania na swem terytorium,jak też stałego zamieszkania.-W wypadku nie wpuszczenia obywatela ~~xxxxx~~ któregokolwiek z państw,bądź jego wysiedlenia,o przyczynie tego zajścia winno się zawiadomić państwo drugie.-

Obywatele państwa drugiego,którzy w państwie danem mieszkają już od pięciu lat bez przerwy mogą być wysiedleni tylko za przewinienia kryminalne.Prawa obywateli obu państw pod względem jurydyczny są całkowicie zrównane.-

Podobnie w dziedzinie podatków,za wyjątkiem podatku od paszportów zagranicznych.W dziedzinie handlu i przemysłu obywatele państwa drugiego posiadają te same prawa co obywatele państwa danego.-

Obiecono sobie nawzajem,by obywatelom państwa drugiego podobnie jak swoim nie przeszkadzać i pozwolić na swobodny rozwój ich narodowych organizacyj kulturalnych.-

Na zakończenie umowy umieszczono taką samą,jak przy traktacie moskiewskim uwagę,a mianowicie, że prawa obustronnie przez Litwę i Łotwę przyznane, nie dają podstawy żadnemu z państ państw innych do wymagania dla siebie przyznania praw podobnych. Prawnego znaczenia uwaga ta nie posiada podobnie jak i przy traktacie moskiewski.Każde państwo związane z Litwą pod względem praw obywatelskich na zasadzie jaknajdalej idących uprzywilejowań,powiedzmy Rosja,może wymagać dla swych obywateli takich samych praw,jakie posiadają na Litwie Łotysze.-

W tym samy 1921 roku została zawarta pomiędzy Litwą a Łotwą mniejszej wagi konwencja konsularna.Konwencja ta,po za innemi sprawami,pozwala na dokonywanie ślubów %konsularnych" pomiędzy obywatelami swego kraju /?/.Dla Litwy rzecz ta może nabrać praktycznego znaczenia, z chwilą wprowadzenia na Litwie ślubów cywilnych.-

Prawo spadkowe, w myśl tej konwencji jest stosowane w myśl ustaw istniejących w państwie obywatela pozostawiającego spadek.-Próby zawarcia układu celne bądź związku celnego pomiędzy obu państwami dotychczas pozostały bezowocne.Zadowolniano się narazie ogólną deklaracją,podpisaną w Rydze 14 grudnia 1925 r. i posiadającą moc omowy.Czas trwania jej wskazany nie został.Ratyfikowana przez sejm litewski d.24 marca 1926 r.W myśl tej deklaracji oba państwa zobowiązały się do jak najbardziej przychylnego traktowania kwestji taryfy celnej,jak też wogóle z czem wszystko z kontaktowaniem się obu narodów jest związane.Nie bierze się pod uwagę żadnych wyjątków.Deklaracja traci moc są z chwilą przyznania ulg taryfowych państwu trzeciemu z pominięciem drugiej układającej się strony.-

Pod względem podatkowym są oni traktowani i zabezpieczeni na równi z obywatelami swego kraju /porozumienie w sprawach podatkowych art.1./ i t.d. Tak mniejwięcej przedstawiają się wszystkie porozumienia Rosji z innemi państwami i wszelkie ulgi i pierwszeństwa, faktycznie przyznane przez Rosję obywatelom tego czy innego państwa. Wszystkie prawa o[illegible] koncesjowców, jakkolwiek nadane w drodze wyjątków i uprzywilejowań winny być w myśl traktatu moskiewskiego przyznane również obywatelom Litwy. W celu wzmocnienia zasady obustronnych kompromisów i podkreślenia ich szczególnego charakteru Litwa i Rosja w tym samym 16 art. w części pierwszej zaznaczają: "wszystkie warunki niniejszego traktatu w żadnym razie nie mogą być precedensem dla kraju trzeciego". Żadnego prawnego znaczenia oświadczenie to oczywiście nie posiada. Umowa międzynarodowa wiąże tylko układające się strony i nie dotyczy osób trzecich.-

Umowy z Łotwą.-

Druga z kolei umowa Litwy była tak konwencja z Łotwą o prawach obywatelskich, zawarta w Rydze w r.1921 14 maja. Ratyfikowana przez Litwę w tymże roku, podpisana na lat 5.-, o[illegible] na rok przed upływem terminu, którakolwiek strony nie złoży oświadczenia dotyczącego rezygnacji wówczas automatycznie konwencja zostaje przedłużona na następne pięciolecie. Ponieważ w r.1926 oświadczenia takiego nie było, należy przeto uważać, że konwencja o której mowa posiada moc swą do końca roku 1931.-

Konwencja ta jest bardzo ważna dlatego, że przewiduje prawie całkowite obustronne ujednostajnienie praw obywateli Litwy i Łotwy. Oba państwa obiecują nawzajem nie bronić wjazdu obywatelom państwa drugiego, a także przebywania na swem terytor[illegible] tam jak też stałego zamieszkania.- W wypadku nie wpuszczenia obywatela z kraju któregokolwiek z państw, bądź jego wydalenia, przyczynie tego zajścia winno się zawiadomić państwo drugie.-

Obywatele państwa drugiego, którzy w państwie danem mieszkają już od pięciu lat bez przerwy mogą być wydaleni tylko za przestępstwa kryminalne. Prawa obywateli obu państw pod względem [illegible] są całkowicie zrównane.-

Podobnie w [illegible] handlu i [illegible] obywatele państwa drugiego [illegible] te same prawa co obywatel państwa danego.-

Obiecano sobie nawzajem, by obywatelom państw drugiego podobnie jak swoim nie przeszkadzać i [illegible] na swobodny rozwój ich narodowych organizacyj kulturalnych [illegible]

Na zakończenie umowy umieszczo[illegible] traktacie moskiewskim uwagę, a mianowicie [illegible] przez Litwę i Łotwę przyznane, nie dają [illegible] prawa podobnych państw innych do wymagania dla siebie praw [illegible] prawnego znaczenia uwaga ta nie posiada [illegible] traktacie moskiewskim. Każde państwo [illegible] praw obywatelskich na zasadzie [illegible] obywateli [illegible] wań, powiedzmy Rosja, może [illegible] mych praw, jakie posiadają [illegible] na Litwie Łotysze.-

W tymże samym 1921 roku została zawarta pomiędzy Litwą a Łotwą mniejszej [illegible] konwencja konsularna. Konwencja ta, pomiędzy innemi sprawami, pozwala na dokonywanie ślubów konsularnych pomiędzy obywatelami swego kraju /?/. Dla Litwy rzecz ta może nabrać praktycznego znaczenia, z chwilą wprowadzenia na Litwie ślubów cywilnych.-

Prawo s[illegible] w myśl tej konwencji jest stosowane w myśl ustaw istniejących w [illegible] pozostawiającego spadek.- Próby zawarcia układu celnego [illegible] celnego pomiędzy obu państwami dotychczas pozo[illegible] Zadowolniono narazie ogólną deklaracją podpisaną 14 grudnia 1926 r. posiadającą moc umowy [illegible] została ratyfikowana przez [illegible] 1926 r. W myśl [illegible] laracji oba państwa zobo[illegible] jak najbardziej [illegible] mego traktowania kwestii celnej, jak też wo[illegible] kowywaniem się obu na[illegible] jest związane, i [illegible] go żadnych wyjątków. Dek[illegible] traci moc są z chwilą [illegible] taryfowych państwu trzeciemu z pominięciem drugiego. Każda [illegible] się strony.-

Tranzyt towarów przez Litwę za czas od stycznia do września 1926 r.

"Lietuva" N.4 z dnia 7.I.27 r. Streszczenie:

W tej dziedzinie w ubiegłym roku uczyniono znaczny krok naprzód w porównaniu z r.1925.Tranzyt towarów przez Litwę w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 1926 r. doszedł do liczby 197.180.97I kg. podczas gdy w roku 1925 wyniósł za ten sam czas 45.713.304 kg. czyli,że zwiększył się tranzyt więcej niż 4 razy.Tranzyt w r.1925 odbywał się przedewszystkiem z Niemiec i z Łotwy.Inne kraje poszczególnie nie są ujęte w oficjalną statystykę.W ubiegłym roku uległ znacznemu zwiększeniu tranzyt z Niemiec i Z.S.S.R. W porównaniu z czasokresem styczeń-wrzesień w r.1925 rzecz ta przedstawia się następująco:

Tranzyt w kg.	r.1925.	r.1926.
Niemcy	19.866.729	149.160.878
Z.S.S.R.	-	26.246.36I
Łotwa	858.879.	2.410.3I3
Francja	-	6.694
Estonja	-	5.000
Inne kraje	24.987.696	19.35I.725
Razem	45.713.304	197.180.97I.

Z punktu widzenia rodzaju towarów tranzyt w czasie od stycznia do września - w porównaniu z r.1925 wygląda następująco /w kg./

	r.1925.	r.1926.
Inwentarz żywy	19.440.	274.870.
Produkty żywnościowe	8I7.430.	8.916.576.
Surowce i półfabrykaty	42.167.504.	138.992.230.
Wyroby gotowe	2.559.998.	48.997.457
Złoto i srebro	-	38.
Inne towary	148.932.	-
Razem	45.713.304.	197.180.97I.

Tranzyt inwentarza żywego w ubiegłym roku odbywał się prawie wyłącznie z Niemiec.Z całej ilości przewiozionego inwentarza żywego na nie przypada 263.137, w tem 2I2.960 koni. Tranzyt produktów spożywczych szedł przedewszystkiem z ZSSR i wyniósł 6.009.626 kg. przyczem więcej niż połowa przypada na zboża i mąkę.Także znaczna ilość jaj została z Rosji przez Litwę przewieziona.Następnie w rubryce produktów spożywczych następują:Niemcy - 2.111.389 kg. i Łotwa 765.722 kg. Co się tyczy surowców i półfabrykatów to tu pierwsze miejsce zajmują Niemcy - 98.577.844 kg. w tem 52.216.849 kg. materjałów leśnych,18.848.703 kg. węgla kamiennego, 2.199.000 kg. rud i innych.Dalej następuje Z.S.S.R. skąd przewieziono 19.947.579 kg. a składają się na to wyłącznie prawie wytwory roślinne, pasze, zboża nasienne i wyroby gotowe niemal wszystkie przewiezione zostały z Niemiec. - 48.208.470 kg. Pierwsze wśród nich miejsce zajmują maszyny rolnicze - 22.291.847 kg.,następnie lokomotywy,maszyny - 5.468.45I kg. produkty chemiczne - 5.404.162 kg. wytwory mineralne - 3.804.92I kg. żelazo,blacha,wyroby metalowe - 3.37I.852 kg. i t.d.

Na tranzyt z Francji złożyły się w czasie od stycznia do września wyłącznie trunki,a z Estonji - rozmaite tkaniny.Inne kraje przewoziły przez Litwę przedewszystkiem surowce i półfabrykaty.-

Tranzyt towarów przez Litwę za czas od stycznia do września 1926 r.

"Lietuva" N.4 z dnia 7.I.27 r. Streszczenie:

W tej dziedzinie w ubiegłym roku uczyniono znaczny krok naprzód w porównaniu z r.1925. Tranzyt towarów przez Litwę w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 1926 r. dosięgła do liczby 197.180.971 kg. podczas gdy w roku 1925 wyniósł za ten sam czas 45.715.304 kg. czyli, że zwiększył się tranzyt więcej niż 4 razy. Tranzyt w r.1925 odbywał się przedewszystkiem z Niemiec i z Łotwy, inne kraje razem wzięte nie są ujęte w oficjalnej statystyce. W ubiegłym roku zaś znacznemu zwiększeniu tranzyt z Niemiec i Z.S.S.R. W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień w r.1925 rzecz ta przedstawia się następująco:

Tranzyt w kg.	r.1925.	r.1926.
Niemcy	19.866.729	149.160.876
Z.S.S.R.	-	26.246.351
Łotwa	858.879.	2.410.313
Francja	-	5.594
Estonja	-	5.000
Inne kraje	24.987.595	19.351.725
Razem	45.715.304	197.180.971.

Z punktu widzenia rodzaju towarów tranzyt w czasie od stycznia do września - w porównaniu z r.1925 wygląda następująco /w kg./

	r.1925.	r.1926.
Inwentarz żywy	19.440.	274.[illegible]70.
Produkty żywnościowe	817.450.	6.315.[illegible]00.
Surowce i półfabrykaty	42.157.504.	158.9[illegible].[illegible]30.
Wyroby gotowe	2.559.998.	13.957.[illegible]57.
Złoto i srebro	-	38.
Inne towary	145.939.	-
Razem	45.715.304.	197.180.971.

Tranzyt inwentarza żywego w ubiegłym roku odbywał się prawie wyłącznie z Niemiec. Z ogólnej ilości przewiezionego inwentarza żywego na nie przypada 263.137, w tem 212.960 koni. Tranzyt produktów spożywczych szedł przedewszystkiem z Z.S.S.R. i wyniósł 6.009.620 kg. przyczem więcej niż połowa przypada na zboże i mąkę. Także znaczna ilość jej została z Rosji przez Litwę przewieziona. Następnie w rubryce produktów spożywczych następuja: Niemcy - 2.111.389 kg. i Łotwa 765.722 kg. Co się tyczy surowców i półfabrykatów to tu pierwsze miejsce zajmują Niemcy - 98.577.844 kg. w tem zaś 32.215.049 kg. materjałów leśnych, 16.848.703 kg. węgla kamiennego, 2.195.000 kg. rud i innych. Dalej następuje Z.S.S.R., skąd przewieziono 19.947.579 kg., a składają się nań to wyłącznie prawie wytwory roślinne, nasze zboża naśienne i wyroby gotowe niemal wszystkie przewiezione zostały z Niemiec. - 48.208.470 kg. Pierwsze wśród nich miejsce zajmują maszyny rolnicze - 32.[illegible] kg., następnie lokomotywy maszyny - 5.466.451 kg. produkty chemiczne - 3.404.152 kg. wytwory mineralne - 3.604.921 kg. [illegible] wyrobów metalowe - 3.371.852 kg. i t.d.

Tranzyt z Francji złożył się [illegible] nia do [illegible] wyłącznie [illegible] Inne kraje przewoziły przez Litwę przedewszystkiem surowce i półfabrykaty.

X, K R O N I K A , a/Zagraniczna.-

P o l e p s z e n i e s t o s u n k ó w l i t e w s k o - s o w i e c k i c h .- "Idische Stimme" dowiaduje się,iż przedstawiciel sowiecki w Kownie p.Aleksandrowskij zwrócił się do Prezydenta Smetony z prośbą o przebaczenie mu uchybienia,jakiego dopuścił się względem Prezydenta,nie złożywszy mu wizyty noworocznej. Przeprosiny Aleksandrowskiego uważane są jako krok ku polepszeniu stosunków litewsko-sowieckich.-

S t a n r o k o w a ń z R o s j ą S o w i e c k ą .- Dnia 15 bżm. przybył z Moskwy radca poselstwa litewskiego p.Bagdonas.W niedzielę oczekiwano przyjazdu posła p.J.Bałtruszajtisa, który przedstawi rządowi stan rokowań z ZSSR w sprawie zawarcia układu handlowego.-

W s p r a w i e n i e m i e c k o - l i t e w s k i c h u k ł a d ó w g o s p o d a r c z y c h .- Z Berlina donoszą,do "Litauische Rundschau" w sprawie wiadomości o rokowaniach gospodarczych litewsko-niemieckich,które niedawno ukazały się i które co pewien czas pojawiają się, iż żadna z zainteresowanych nie powzięła żadnej decyzji co do terminu rozpoczęcia tych oddawna planowanych układów.-

P o s e l s t w o b e l g i j s k i e w p a ń s t w a c h b a ł t y c k i c h .- Rząd belgijski uchwalił podnieść swój konsulat w Rydze do rzędu przedstawicielstwa.Nowym przedstawicielem Belgji z siedzibą w Rydze zosta: zamianowany de Dalys-Fenson.Będzie on przedstawił Bełgję również w Litwie.Rząd litewski wyraził swą zgodę na tę nominację.- /Elta./

I n t e r w e n c j a n i e m i e c k i e j L i g i P r a w C z ł o w i e k a w s p r a w i e w y r o k ó w ś m i e r c i .- Jak podaje prasa przedstawiciele niemieckiej Ligi praw człowieka odwiedzili przedstawicielstwo litewskie w Berlinie w sprawie stosowania kary śmierci w Litwie.Tu zapewniono ich,że według wiadomości z Kowna,dalszych wyroków śmierci się nie wyda.-

K o m u n i k a t E l t y w s p r a w i e w y m i a n y w i ę ź n i ó w p o m i ę d z y L i t w ą a P o l s k ą. Podczas konferencji Litewskiego i Polskiego Czerwonego Krzyża,która się odbyła 15-21 grudnia ub.r. w Genewie za pośrednictwem Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża zawarto w czasie wymiany więźniów specjalny układ.-Stosownie do tego układu 14 osób,znajdujących się w więzieniach litewskich:Aleksander Dulko,Witold Garszewski,Aleksander Greszko,Adam Juchnielewicz,Juljan Kelmel,Józef Łukaszewicz,Władysław Monkiewicz,Barbara Prościewiczówna,Józef Sinkiewicz,Stanisław Swiderski,Walerjan Szatyński,Alfons Pruński,Henryk Lisowski Stanisław Uszczewski i 10 osób znajdujących się w więzieniach polskich:Adam Ławrynczuk,Jan Staszkiewicz,Jerzy Sawicki,Józef Anc,Antoni Cimoszka,Adolf Ławrynczuk-Eugenja Matejczuk,Konstanty Matejczuk,Maciej Jackielewicz,mają być wypuszczeni z więzień.- Oprócz tego 6 osób, znajdujących się w więzieniach litewskich:Józef Lewin,Franciszek Kwiatkowski,Stanisław Pawłowski,Adrjan Skomarowski,Alfons Szydłowski,Kazimierz Ruzgis,oraz 6 Litwinów znajdujących się w więzieniach polskich: Adam Dzidżulis,Józef Filipowicz,Dominik Jackiewicz,Maciej Juszkiewicz,Jan Risius vel Risew,Bolesław Paukszta będą wypuszczeni jedynie pod tym warunkiem, jeżeli opuszczą kraj w którym się znajdują.Pozostałe osoby wypuszczone z więzienia mogą w razie życzenia wyjechać z kraju, gdzie się znajdują obecnie.Ci zaś,którzy mają przymusowo opuścić kraj,będą oddani z więzień pod opiekę delegatów swego Czerwonego Krzyża.-Wymiana zwolnionych więźniów odbędzie się w Warenie,w dniu,który później zostanie wyznaczony przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż.Oprócz tego biorąc pod uwagę amnestję 6 lipca 1926 r. w Litwie,Polski Czerwony Krzyż zaproponował swemu rządowi wypuszczenie z więzień następujących 13 osób: Jerzego Bancewicza,Justyna Czebotunasa,Antoniego Szkunasa,Wincentego Wilczyńskiego,Heleny Grigienisowej,Onufrego Zaborowskiego,Józefa Szarejki,Józefa Waznelisa,Jerzego Staszkiewicza,Józefa Kareiszkisa,Astygneja Laskowa,Witolda Druskisa i Stanisława Raczkowskiego-. /Elta/

X. KRONIKA.

Polepszenie stosunków litewsko-sowieckich. - "Idische Stimme" dowiaduje się, iż przedstawiciel sowiecki w Kownie p. Aleksandrowski zwrócił się do Prezydenta Smetony z prośbą o przebaczenie mu uchybienia, jakiego dopuścił się wobec Prezydenta, nie złożywszy mu wizyty noworocznej. Przeprosiny Aleksandrowskiego uważane są jako krok ku polepszeniu stosunków litewsko-sowieckich.-

Stan rokowań z Rosją Sowiecką. - Dnia 15 b.m. przybył do Moskwy radca poselstwa litewskiego p. Bagdonas. W niedzielę oczekiwano przyjazdu posła p. J. Baltrušaitisa, który przedstawi rządowi stan rokowań z Rosją w sprawie zawarcia układu handlowego.-

W sprawie niemiecko-litewskich układów gospodarczych. - Z Berlina donoszą do "Litauische Rundschau" w sprawie wiadomości o rokowaniach gospodarczych litewsko-niemieckich, które niedawno ukazały się i które co pewien czas pojawiają się, iż żadna z zainteresowanych stron nie powzięła żadnej decyzji co do terminu rozpoczęcia tych od dawna planowanych układów.-

Poselstwo belgijskie w państwach bałtyckich. - Rząd belgijski uchwalił podnieść swój konsulat w Rydze do rzędu przedstawicielstwa. Nowym przedstawicielem Belgji z siedzibą w Rydze został mianowany de Dalva-Fanson. Będzie on przedstawiał Belgję również w Litwie. Rząd litewski wyraził swą zgodę na tę nominację.- /Elta/.

Interwencja niemieckiej Ligi Praw Człowieka w sprawie wyroków śmierci. - Jak podaje prasa przedstawiciele niemieckiej Ligi Praw Człowieka gdy udali się przed tem [illegible] poselstwa litewskiego w Berlinie w sprawie stosowania kary śmierci w Litwie. Tu zapewniono ich, że według wiadomości z Kowna dalszych wyroków śmierci się nie wyda.-

Komunikat Elty w sprawie wymiany więźniów pomiędzy Litwą a Polską. Podczas konferencji [illegible] Litewskiego i Polskiego [illegible] Krzyża, która się odbyła 15-21 grudnia ub.r. w [illegible] z pośrednictwem Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża zawarto w czasie wymiany więźniów specjalny układ.- Stosownie do tego układu [illegible] znajdujących się w więzieniach litewskich: Aleksander [illegible], Witold [illegible], Aleksander [illegible], [illegible] Chmielewicz, Julian Kolmel, Józef [illegible], [illegible] Barbara [illegible], Józef [illegible], Walerjan [illegible], Alfons [illegible], Henryk [illegible] i 10 osób [illegible] znajdujących się w więzieniach polskich: [illegible] Jerzy Sawicki, [illegible] Konstan[illegible] oraz 6 osób, znajdujących się w więzieniach [illegible]: [illegible] Franciszek Kwiatkowski, [illegible] Alfons Szydłowski, Kazimierz [illegible] oraz 3 Litwinów znajdujących się w więzieniach polskich: [illegible] Józef Filipowicz, Dominik Jackiewicz, Maciej [illegible], Jan [illegible], Bolesław [illegible] będą wypuszczeni [illegible] pod tym warunkiem, jeżeli opuszczą kraj w którym się znajdują. Poza tem osoby wypuszczone z więzienia mogą w razie życzenia wyjechać z kraju, gdzie się znajdują obecnie. Ci zaś, którzy mają prawo [illegible] kraj, będą oddani z więzienia pod opiekę delegatów swego Czerwonego Krzyża.- Wymiana [illegible] więźniów odbędzie się [illegible] terminie, który później zostanie wyznaczony przez Międzynarodowy [illegible] Czerwony Krzyż. Oprócz tego [illegible] pod uwagę amnestję 6 lipca [illegible] w Lit[illegible] Polski Czerwony Krzyż zaproponował swemu rządowi [illegible] 13 osób: Jerzego [illegible], [illegible] Wincentego [illegible], [illegible] Zaborowskiego, Józefa Szarejki, [illegible] Józefa [illegible], [illegible] Jerzego [illegible], [illegible] Druskisa i Stanisława [illegible]kowskiego.- /Elta/

W y m i a n a l i s t ó w m i ę d z y P r e z y d e n t e m R e p u b l i k i a k r ó l e m b e l g i j s k i m Prezydent Republiki w odpowiedzi na prywatny list króla belgijskiego Alberta,który powiadamia o małżeństwie jego syna księcia Leopolda z księżniczką szwedzką Astrid oraz zawiera życzenia Republice Litewskiej,wyraził swą radość z tego powodu oraz złożył najlepsze życzenia młodemu małżeństwu i państwu belgijskiemu./Elta/.-

W s f e r a c h d y p l o m a t y c z n y c h .- Generalnym konsulem honorowym Litwy w Stokholmie został mianowany inż.P.Toll konsulem zaś honorowym w Luksenburgu - K.Blum,prezes luksemburskiej izby poselskiej.

Estoński chargé d'affaires w Litwie p.H.Oidermann wyjechał na kilka dni w sprawach służbowych do Rygi.Zastępuje go sekretarz przedstawicielstwa p.Malmberg.-

Poseł niemiecki w Litwie p.Morath 15 stycznia wyjechał na kilka dni do Berlina.Zastępować go będzie w charakterze chargé d'affaires radca poselstwa dr.Freundt.

Estoński przedstawiciel w Litwie p.Oidermann powrócił z Rygi i przystąpił do pełnienia obowiązków.Prasa donosi,iż p.Oidermann odbył podróż do Rygi w związku z pobytem tam estońskiego ministra finansów p.Seppa oraz łotewsko.estońskiemi rokowaniami o zawarcie unji celnej. /Elta/.

b/ Kronika polityczna.-

O s k a r ż e n i a s o c j a l - d e m o k r a t ó w z p o w o d u p r z e w r o t u .- W numerze pierwszym "Socjaldemokratasa",który jak wiadomo,znów rozpoczął wychodzić,czytamy następujący komunikat partji socjaldemokratycznej:Ludowcy ponoszą odpowiedzialność za dokonanie przewrotu.W Ministerstwie Obrony Krajowe w którym kierował ludowiec przygotowano zamach.Przywódcy ludowców w ostatniej,krytycznej chwili namówili Prezydenta Państwa,Griniusa aby zrzekł się Prezydentury.Dołożyli oni wszelkich wysiłków,aby namówić Marszałka Sejmu Staugajtisa,by wziął udział na zwołanem wbrew prawu posiedzeniu sejmowem i odczytał na nim akt o zrzeczeniu się prezydentury przez b.Prezydenta Griniusa i sam podał się do dymisji.My jedynie pozostaliśmy w Sejmie,jako obrońcy zasad konstytucyjnych i demokratycznych.Moralnie nasza sytuacja jest niemożliwą do zniesienia.Ale my zostajemy na swych stanowiskach w Sejmie aby do końca wypełniać nasze obowiązki w interesie naszych wyborców w całym kraju.-

U c h w a ł y z j a z d u t a u t i n i n k ó w w s p r a w i e z m i a n y K o n s t y t u c j i .- Dnia 15 stycznia w Kownie odbył się nadzwyczajny zjazd Lit.Związku Narodowców, w którym brało udział 125 delegatów z prowincji oraz goście.Po wysłuchaniu sprawozdań Centralnego Zarządu,Prezesa Ministrów prof. Woldemarasa i delegatów oddziałów Związku,przyjęto szereg uchwał. Uchwała w sprawach politycznych brzmi następująco: 1/Konstytucja obecna powinna ulec zmianie w kierunku nadania Prezydentowi Państwa szerszych praw;2/Prezydent Litwy ma być obierany przez cały naród.3/Dla wzmocnienia i utrwalenia władzy rządu należy,aby Gabinet Ministrów był nietylko zatwierdzany i zwalniany przez Prezydenta, lecz aby był również przed nim,a nie przed Sejmem,odpowiedzialnym. 4/Prezydent powinien być obierany nie na 4 lata,lecz na czas dłuższy.5/Liczba członków Sejmu powinna być zmniejszona w ten sposób, by jednego posła obierało tylko 60.000 mieszkańców. 6/Sejm ma być obierany na 5 lat. 7/Ustawa wyborcza powinna być zmieniona w tym sensie,aby posłowie byli obierani nie według list,lecz personalnie oraz by mieli nie mniej niż 30 lat.

A r e s z t o w a n i e m j r . T o m k u s a i k p t . K l i m a j t i s a .- Dnia 16 b.m. przewieziono do obozu koncentracyjnego w Worniach mjr.J.Tomkusa i kpt.P.Klimajtisa.Prasa podała,że zostali oni aresztowani i wydaleni,jako redaktorzy i współpracownicy "Tautos Walia",i jako organizatorzy i inspiratorzy przeciwpaństwowego spisku.W związku z tem Elta dnia 19 stycznia b.r. podaje do wiadomości,iż oficjalne urzędy nie udzieliły podobnych informacyi i pozostają one na odpowiedzialności samych redakcyj.

J.Tomkus i P.Klimajtis są wydaleni do Worń,jakonosoby niebezpieczne dla porządku publicznego.Pozatem w związku z aresztowaniem Tomkusa i Klimajtisa zaczęły wśród społeczeństwa obiegać obudzające niepokój pogłoski o aresztach niektórych osób.Komendantura Wojenna podaje,iż po za nimi nie aresztowano nikogo.Władza będzie ścigała osoby rozpowszechniające fałszywe pogłoski i w razie ujawnienia winowajców surowo ich ukarze. /Elta/.-

O b ó z k o n c e n t r a c y j n y w W o r n i a c h .- W tych dniach w Worniach zostaną ostatecznie zakończone prace nad urządzeniem obozu koncentracyjnego.Do obozu będą wysyłani: za przeciwpaństwową działalność,za szerzenie fałszywych i zmyślonych pogłosek,nierejestrowanie broni oraz osoby wogóle niebezpieczne dla porządku i pokoju publicznego.Według wiadomości Kowieńskiej Komendantury Wojennej,dotychczas postanowiono wysłać z Kowna 50 osób.Pierwsza partja zostanie niezadługo wysłana./Elta//.-

Z m i a n y w a d m i n i s t r a c j i .- Na mocy rozkazu Ministra Rolnictwa wicedyrektorem Departamentu Reformy Rolnej został mianowany od 10 stycznia p.Stanisław Kuzminskas./Elta/.-

N o w y c e n z o r w o j e n n y .- Od dnia 13 stycznia wojennym cenzorem został zamianowany b.attaché wojskowy w Czechosłowacji pułk.lejt.Giedrajtis,który tego dnia rozpoczął pełnienie swych obowiązków.Były cenzor wojenny starszy lejt.Urbelis wraca do swej uprzedniej pracy w wydziale informacyjnym Sztabu Generalnego.

Z m i a n y n a l i t e w s k i c h p l a c ó w k a c h ~~zagranicz~~ d y p l o m a t y c z n y c h z a g r a n i c ą .- Obiegają pogłoski,iż wkrótce mają zajść poważne zmiany na litewskich placówkach dyplomatycznych zagranicą.Przedewszystkiem ma być odwołany przedstawiciel Litwy w Ameryce p.K.Bizauskas i wyznaczony do Londynu,czy Rygi.Na stanowisko p.Bizauskasa przewidywana jest kandydatura inż.Naruszewiczusa,prezesa komisji portu kłajpedzkiego,na które to stanowisko upatrzony jest p.Galwanauskas.Pozatem zostanie odwołany przedstawiciel litewski w Rydze p.Auksztolis.-

Z a w i e s z e n i e p i s m a "S z a u l ü u N a u j e n o s" . Wydawanie pisma "Szauliu Naujenos" zostało na czas trwania stanu wojennego zakazane.Na jego miejsce ma się ukazać inne pismo:"Naujenos Szauliu Naujenos".-

c/ Kronika kłajpedzka.-

B e z r o b o c i e w k r a j u k ł a j p e d z k i m .- Według wiadomości Kłajpedzkiego Urzędu Statystycznego bezrobocie w kraju kłajpedzkim i Kłajpedzie z pogorszeniem sytuacji na rynku podaży pracy znacznie zwiększyło się.Wiadomości te dotyczą listopada.Ilość bezrobotnych,która w początku listopada wyrażała się liczbą 984 mężczyzn i 144 kobiet,w końcu owego miesiąca wynosiła 1208 mężczyzn i 199 kobiet.Wzrost bezrobocia należy w znacznej mierze kłaść na karb spadku ruchu w porcie: pokaźną ilość bezrobotnych w listopadzie stanowili robotnicy portowi,którzy nie mogli zn znaleść zatrudnienia.-

N o m i n a c j a n a s t a n o w i s k o n a c z e l n i k a p o w . K ł a j p e d z k i e g o .- Naczelnikiem pow. Kłajpedzkiego został zamianowany P.Simonajtis,który 21 stycznia przystąpił do pełnienia swych obowiązków./Elta/.-

d/ Kronika gospodarcza.-

W p ł y w y z k o l e i ż e l a z n y c h .- Ministerstwo Komunikacji miało w grudniu 1926 r. gotówką 3.120.000 litów wpływów z kolei żelaznych.Z liczby tej 2.900.000 przypada na koleje szerokotorowe i 220.000 litów na wąskotorowe.- /Elta/.-

[illegible] Klimaitis są wydaleni do Worn, jakonos [illegible] szego. Poza tem w związku z [illegible] Tom- [illegible] szły wśród społeczeństwa [illegible] o aresztach niektórych osób [illegible] mi nie aresztowano nikogo. W [illegible] zawierające fałszywe pogłoski i w razie ujawnienia [illegible] ich ukarze. /Elta/.-

[illegible] w Wornach. - [illegible] zostaną ostatecznie zakończone prace nad [illegible] Do obozu będą wysyłani: za [illegible] za szerzenie fałszywych i zawiłanych [illegible] oraz osoby wogóle niebezpieczne [illegible] Według wiadomości Kowieńskiej [illegible] postanowiono wysłać z Kowna 50 [illegible] niezadługo wysłana. /Elta/.-

Zmiana w [illegible] - Na mocy rozkazu Ministra Ro[illegible] Departamentu Reformy Rolnej został mianowany od 10 [illegible] Stanisław Kuzminskas. /Elta/.-

Nowy [illegible] - Od dnia 13 stycznia wojennym [illegible] wojskowy w Czechosłowacji pułk. [illegible] dnia rozpoczął pełnienie swych obowiązków [illegible] Starszy lejt. Urbelis wraca do swej uprzedniej [illegible] Sztabu Generalnego.

Zmiany w [illegible] placówkach zagranicznych [illegible] poważne zmiany na litewskich [illegible] Przedstawicielem ma być [illegible] p. Klimaitis i wys[illegible] przewidywa[illegible] portu Kłaj[illegible] Po[illegible] p. Aukszto[illegible].-

Zawieszenie [illegible] Naujienos [illegible] "Naujienos" [illegible] inne pismo: "Naujienos [illegible]".-

c/ Kronika Kłajpedzka.-

Bezrobocie w kraju kłajpedzkim. - Według [illegible] Kłajpedzkiego Urzędu [illegible] w [illegible] liczba 924 mężczyzn i 164 kobiet [illegible] 1206 mężczyzn i 252 kobiet [illegible] w listopadzie [illegible] zatrudnienia.-

Nominacja [illegible] Kłajpedzkiego został [illegible] przystąpił do [illegible] /Elta/.-

d/ Kronika Gospodarcza.-

Wpływy z kolei żelaznych. - Ministerstwo Komunikacji [illegible] 192[illegible] ogółowo 3.120.000 litów [illegible] 2.900.000 przypada na koleje szerokotorowe i 220.000 litów [illegible] wąskotorowe.- /Elta/.-